Serie nouă
decembrie 2014
12
(CLXI)
36 pagini
10 lei

AM ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Festivalul ARCHAEUS 2014
Festivalul Muzicii Româneşti 2014
Ziua George Enescu la Lugoj
Lansare carte Jolt Kerestely
Festivalul de la Zlatna
Portret componistic Sabin Păutza

În imagine:
Cristina Neacşu
(Premiul "A.M." la Festivalul de la Zlatna),
foto: Cristea Horea Toma

Să dezbrăcăm muzica

Liviu DĂNCEANU

Photo: Mihai Cosma © 2010

Într-un fel muzica îmbătrâneşte. Este trecerea de la pasiune la compasiune: singurul ei mijloc de a trăi mai mult. Din virtuoasă muzica a devenit virtuoză; din centripetă şi indisolubilă – solubilă şi centrifugă. Implantarea în teoretic duce inevitabil la decadenţă ori la abstractizarea speculativă a valorilor şi, implicit, la de-concretizarea lor. Victor Hugo spunea undeva că o civilizaţie începe prin a fi teocratică şi sfârşeşte prin a fi democratică. O democraţie ce e mai presus de a fi german, francez, englez, italian s.a. Asta se vede şi din cum e îmbrăcată arta sunetelor. Cândva muzica purta veşminte naturale (blană, piele etc). Astăzi hainele sunt tot mai frecvent manufacturate artificial (în special, materiale plastice). Însăşi muzica e ca o haină. Arareori de dezbraci de ea. Când e frig sau când e cald o simţim ca o necesitate. Nu absolută: pe de o parte sunetul pompelor ce scârţâie e tot atât de necesar ca muzica sferelor, iar pe de altă parte, nu există, la urma urmei, nici o necesitate care să trăiască sub imperiul necesităţii. Ca, de pildă, stofele şi materialele din care e făcută, la un moment dat, muzica, fiecare dintre acestea semănând cu nişte fiice a căror mame vor să le supravieţuiască. În definitiv, modele sunt divinităţi capricioase şi despotice care trăiesc din schimbări şi se hrănesc cu noutăţi. Şi (mi se pare?) trebuie să fie ceva foarte rău, dacă se schimbă cu atâta non-şalanţă. A) Muzica de tergal a Evului Mediu avea o ţinută austeră, refuzând cutele, faldurile, broderiile. Se purta ca o robă ce visa frumos, dar trăia aproape fastidios. Nu degeaba i se spunea arta democrată a ne libertăţii. B) Muzica de gabardină a Renaşterii exhiba o droaie de nervuri oblice şi cusături în cruciş, dezvoltând pliuri aidoma ridurilor ce brăzdează tenul în nopţile nedormite. O fierbere uriaşă de genii şi mişei în care, sub severitatea gabardinei, apostolatul crucii îşi dădea mâna cu omorul cel mai abject, iar pumnalul ucigaş, încă plin de sânge, se odihnea liniştit lângă chitara celei mai dulci balade. C) Muzica de brocart a Barocului se distingea prin podoabe şi înflorituri garnisite cu fire de aur ce însăilau tivul corupţiei (instaurată atunci când idealul s-a dovedit superior mijloacelor folosite pentru a-l realiza); uneori brocartul, purtat în exces, provoca edeme alergice (apud: îndelunga imitaţie a unor formule, vii la origine). Pentru italieni brocartul a avut un aspect decadent, în care sfârşeşte gabardina Renaşterii; pentru nemţi a însemnat o nouă viaţă a dinamismului gotic, învingător după lunga opresiune în care Renaşterea îl ţinuse. D) Muzica de mătase a Clasicismului, diafană, vaporoasă, resorbantă a asociaţiilor sforăitoare era simplă, naturală, previzibilă, dar şi precaută, prevăzătoare. Un vrăjmaş al tuturor prisosurilor. Nu vroia să supere pe nimeni. Pe vremea aceea muzica avea încredere în sunete, dar pentru a-şi prezerva încrederea nu le utiliza decât cu prudenţă. E) Muzica de catifea a Romantismului, uneori moale, învăluitoare, cathartică, alteori tare, dez-văluitoare, catastatică şi catastrofică, oculta raţiunea şi descătuşa sentimentele, instinctele. Nicicând muzica nu a dat mai abitir de gustul libertăţii, a idealizării sufletului şi nimicirii trupului; de aici acel nefiresc, acea slăbiciune, nelinişte, întunecime, durere, exaltare, martirizare; de aici acea ne identitate între plăzmuirile compozitorului şi ideile sale; de aici ciudăţeniile de tot soiul. F) Muzica de melană a Modernismului care încerca să substituie adevărata lână a argonauţilor cu fibrele sintetice producătoare de iritaţii şi eczeme. O atare muzică nu putea fi decât artificială, contrafăcută; părea doar o iluzie. Modernistul era un răsculat împotriva poftei colective; un agitator pus de-a curmezişul obiceiurilor consolidate, pentru că era duşmanul tuturor nemărginirilor. Odată cu sfârşirea ordinii tonale, muzicile au fost din ce în ce mai puţin croite şi mai mult răscroite. Ca să nu mai spunem că ele îşi arată tot nai frecvent căptuşeala (cu alte cuvinte, din ce şi cum sunt făcute). Oricât de fierbinte ar fi, apa tot stinge focul. Tot aşa, oricât de bine ar fi cusută, o muzică mai trebuie să fie şi dintr-o stofă de calitate.

DIN SUMAR

Festival ARCHAEUS 2014 ____ 2-3
Muzică românească la Muzeu ____ 4-5
UNMB - 150 de ani ____ 6-7
Liliana Dumitrache ____ 9
Festivalul *Ţintea Muzicală* ____ 10-11
Ziua G. Enescu la Lugoj ____ 12-13
Muzică de film - *Cvartetul* ____ 15
Muzică românească la Iaşi ____ 16-17
Punctul pe j... azz ____ 18
Carte Jolt Kerestely ____ 20-24
Romanţe la Zlatna ____ 26-29
Portret Sabin Păutza ____ 30-32
Vocea Pindului ____ 34-35
Femina ____ 36
Primul nostru "Cerb"(7) ____ 30-32

Festival ARCHAEUS 2014

Simona Nicoletta JIDVEANU

Ansamblul de muzică contemporană "Archaeus", a celebrat între 21-23 octombrie 2014 la Bucureşti, a-XVI-a ediţie a Festivalului care poartă numele ansamblului. Membrii formaţiei de faimă mondială, reuniţi de compozitorul Liviu Dănceanu (fondator), care este şi directorul artistic al Festivalului, sunt, în actuala componenţă, următorii: Liviu Dănceanu – dirijor; Anca Vartolomei – violoncel, Rodica Dănceanu - claviaturi, Dorin Gliga – oboi, Ion Nedelciu - clarinet, Şerban Novac – fagot, Sorin Rotaru - percuţie, Marius Lăcraru – vioară.

Ediţia Festivalul a oferit publicului două concerte extraordinare intitulate sugestiv: **CONCERT MONOCOMP** (marţi, 21 octombrie la Sala "George Enescu" a Universităţii Naţionale de Muzică, ora 19) însemnând un **medalion componistic Liviu Dănceanu,** multe din lucrări fiind prezentate în primă audiţie şi **CONCERT PLURICOMP** (joi, 23 octombrie la Studioul de Operă şi Multimedia, ora 19), ce a avut în program lucrări inedite ale tinerilor

compozitori (Alexandru Mihalcea, Elena Apostol, Diana Simon) dar şi a ale compozitorilor consacraţi (Horia Şurianu, Ulpiu Vlad).

Medalionul componistic Liviu Dănceanu a cuprins: *Quasisuita* (p.a.a.), *Composition Two* (p.a.a.), *La musique du rire et de l'oubli*, *History 1*, *Doin(h)ard* (p.a.a.). Compozitorul însuşi a fost amfitrionul serii, alternând cu mărinimie piesele muzicale cu propriile creaţii în versuri de factură umoristică, cinică sau elegiacă, creaţii ce urmează a fi publicate în următorul volum de poezie.

Bine-cunoscut pentru inventivitatea genurilor hibride, Liviu Dănceanu programează în deschiderea Concertului MONOCOMP piesa *Quasisuita* (aparţinând ciclului *Quasi*). Diversitatea ritmică atenuează minimalismul viziunii asupra genului tradiţional de suită dansantă, compusă pe un singur sunet, evidenţiind cu generozitate timbralitatea şi referinţa acustică fiecărui instrument în parte.

Dedicată oboistului Dorin Gliga, *Composition Two* este o afirmare a complementarităţii contrastelor doină / joc

corespunzând caracterelor meditativ / de virtuozitate, mesaj ce a atins sufletele prin prospețimea și rotunjimea sunetului, prin versatilitatea tehnică a interpretului.

Inspirată de romanul lui Milan Kundera, *Musique de rire et de l'oubli* construiește narativ o reflecție asupra vieții virtuale și actuale, în care rezolvările aspectate sunt de fapt continuări imprevizibile. Muzica înțeleasă ca proces de anamneză este aceea care realizează reglajul extrafin al recesivitatății și bipolarității sentimentelor umane. *History 1* este o extraordinară statuare a arhetipurilor în viața omului contemporan, prin intruziunea muzicii tradiționale în muzica savantă transpusă în relaționarea dintre timbrul fagotului și cel al violoncelului.

Bocetul contemporan *Doin(h)ard* (face parte din opera AVE) aduce în prim-plan violina prin sunetul de o culoare misterioasă a domnului Marius Lăcraru. Epicul muzical integrează versuri rostite de autorul însuși.

Pluralitatea stilistică adusă de creatorii prezenți în programul celei de a doua seri a Festivalului, arată perpetuarea școlii românești de compoziție ce asimilează tehnicile așa-numite "tradiționale", spre asumarea propriei identități componistice pe culoarul muzicii noi. Acești autori sunt: Alexandru Mihalcea (*Octuor*, p.a.a.), Elena Apostol (*Fabulă*), Diana Simon (*Life Park*). Celelalte două lucrări prezente în program - *Antonymes sonores* de Horia Șurianu și *Legenda Viselor* de Ulpiu Vlad – sunt construite tot în cheie contrastantă dar complementară a perechilor: real/ ireal, actualitate/ virtualitate.

Concertele ansamblului "Archaeus" emană mereu parfumul autenticității. Validitatea viziunii interpretative este fondată pe căutarea cu credință a adevărului ce stă la baza tuturor lucrurilor, a subzistenței (*sub-sistens*) ce conferă identitatea. Culoarea sonoră specifică și balansul agogic sunt generate de trăirea în aceiași parametrii energetici a tuturor interpreților și de raportarea lor față de același sistem referențial, începând cu Liviu Dănceanu, ce deține conducerea muzicală.

Mai presus de orice calitate a ansamblului și realizare în formă și în fond a lucrărilor prezentate, acord primul loc viziunii intergraliste asupra multiplicității limbajelor.

Recital de muzică românească

Carmen MANEA

Muzeul Național *George Enescu* a programat în ultima zi a lunii septembrie un recital cameral de muzică românească, în care publicul a avut prilejul de a asculta lucrări inspirate din folclorul românesc, dar și prelucrări și aranjamente ale unor cântece, dansuri și jocuri populare. Protagonistele evenimentului muzical au fost Camelia Pavlenco – în postură de soprană și de pianistă – și Dorina Arsenescu, care a realizat acompaniamentul cântecelor și liedurilor, fiind prezentă alături de colega domniei sale și în ciclul de ***6 jocuri românești pentru pian la patru mâini*** de Constantin Silvestri. Prestația de înaltă ținută artistică a confirmat valoarea celor două interprete, care colaborează cu succes în formația de duo de mai mult timp. Manifestarea artistică a fost dedicată unor creații românești diverse, unele dintre ele mai puțin cântate și foarte dificile, care nu pot fi abordate cu succes decât de interpreți cu multă experiență. Am remarcat cu bucurie prezența unui public numeros și receptiv (care a umplut până la refuz *Salonul de muzică* al Palatului Cantacuzino), dornic să asculte lucrări frumoase și antrenante, realizate cu aplomb și fantezie. Programul a debutat cu ***10 cântece aromânești*** de Ion Dumitrescu, în care soprana Camelia Pavlenco a reușit să evoce un caleidoscop cuceritor de imagini muzicale și de stări sufletești; posesoare a unei voci frumoase, care îi permite să valorifice plenar temele lirice, artista este în măsură să confere strălucire, vervă și dinamism lucrărilor cu conținut optimist, unele cu tentă umoristică. În demersul interpretativ, în care am apreciat alături de calitățile muzicale, o dicție foarte bună și reale calități actoricești, solista a fost susținută cu sensibilitate și finețe de pianista Dorina Arsenescu. În continuare Camelia Pavlenco – în ipostază pianistică – a conferit bravură și virtuozitate celor ***16 dansuri românești pentru pian***, un aranjament inspirat, realizat de Ion Oprea și celor trei dansuri de Tiberiu Brediceanu: ***Hora*** (Basarabia), ***Arcanul*** (Bucovina) și ***De doi*** (Banat). A urmat ciclul de ***6 jocuri românești pentru pian la patru mâini*** de Constantin Silvestri, în care duo-ul s-a remarcat printr-o excelentă colaborare la nivel artistic și conceptual, care a avut ca rezultat o prestație plină de fantezie, de culoare și strălucire. În pauza dintre cele două părți ale programului, publicul a putut admira o minunată expoziție de ii din diferite zone folclorice ale țării.

Ion Dumitrescu

În continuare, am ascultat mai multe lieduri pentru soprană și pian din creația compozitorilor: S. Nicolescu, E. Monția, S. Drăgoi, T. Brediceanu, C. Brăiloiu, G. Enescu, F. Lazăr, P. Constantinescu, H. Jerea și M. Mihalovici. Camelia Pavlenco a realizat o transcripție reușită a lucrării ***Doina*** de G. Enescu, pe care a oferit-o publicului în cadrul secțiunii dedicate liedurilor. A fost o dovadă în plus a abilităților sale muzicale polivalente. Am avut impresia că domnia sa a integrat lucrările într-o succesiune aparte, în dorința de a evoca un anumit scenariu programatic, ce a îngemănat imagini muzicale marcate de entuziasm și vitalitate, ori de atmosferă senină, momente pline de umor și tablouri rustice, cu tentă nostalgică. Colaborarea la înalt nivel artistic a celor două muziciene a pus în valoare dinamismul și expresivitatea discursului muzical, echilibrul dintre fantezie și rigoare în interpretare, precum și viziunea proprie asupra

Constantin Silvestri

George Enescu

creațiilor respective. Protagonistele au reliefat cu profesionalism şi sensibilitate complexitatea țesăturii sonore, imprevizibilul turnurilor melodice, pregnanța ritmică, ineditul succesiunilor armonice, evidențiind

Tiberiu Brediceanu

calitățile originale ale fiecărei lucrări în parte în domeniul frazării, dinamicii, timbralității şi al subtilelor diferențieri agogice. Am remarcat preocuparea legată de conturarea expresivă a fiecărui sunet, motiv şi frază muzicală, dar şi dorința de a evidenția bogăția trăirilor sufleteşti şi diversitatea imaginilor muzicale. În selectarea liedurilor, s-a acordat prioritate acelora care întruchipează tablouri pline de optimism şi vigoare, în care motivele energice alternează cu motive dansante, pline de vervă şi de accente umoristice. Manifestarea muzicală s-a încheiat cu liedul *Paparudele* de M. Mihalovici, într-o atmosferă entuziastă, plină de umor şi bună dispoziție. Publicul a fost cucerit în mod egal de frumusețea repertoriului şi de calitatea prestației artistice. Într-o perioadă marcată de conflicte şi crize la toate nivelurile, muzica poate fi abordată (şi recepționată) ca simbol al bucuriei, al speranței, ca omagiu adus vieții şi aspirațiilor spre frumos, bine şi adevăr. Recitalul cameral a fost o reuşită pe plan artistic, precum şi o dovadă elocventă a colaborării fericite dintre două interprete care acordă importanța cuvenită muzicii tradiționale româneşti. Pentru spectatorii prezenți în *Salonul de muzică* al Palatului Cantacuzino, a fost o adevărată delectare şi o lecție de stilistică interpretativă.

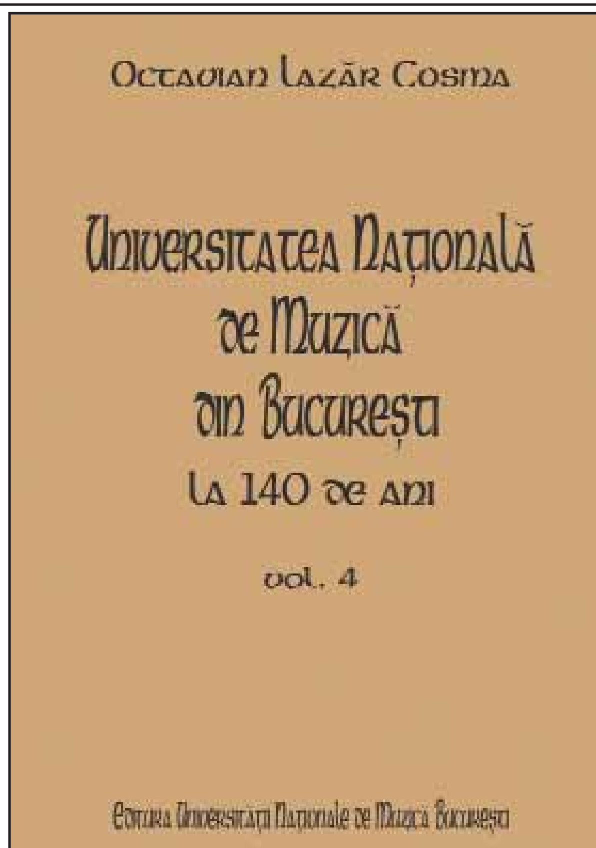

Camelia Pavlenco

Istorie la superlative

Dan BUCIU

În octombrie anul acesta, Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti a împlinit venerabila vârstă de 150 de ani de existenţă, din acest punct de vedere putându-se înscrie în top 10 în Europa, aspect care poate fi privit cu deosebit respect. Este un interval apreciabil de timp în care a funcţionat în calitate de Instituţie de învăţământ muzical, fanion al culturii muzicale româneşti, cea care a contribuit esenţial la formarea Şcolii Muzicale Româneşti la sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX şi la evoluţia acesteia până în zilele noastre. Editura UNMB, profitând de această oportunitate, a lansat două volume în care este prezentat traseul istoric parcurs de prestigioasa unitate de învăţământ muzical românesc, de la obârşii şi până în prezent.

Unul dintre cele două volume (cel care va focaliza atenţia noastră în continuare) se intitulează "Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti la 140 de ani" şi este de fapt ultimul volum dintr-o serie de 4 tomuri consistente care parcurg riguros traseul existenţei actualei UNMB de la momentul înfiinţării până în anul 2004, atunci când s-au sărbătorit 140 de ani de la semnarea decretului domnitorului Alexandru Ioan Cuza de constituire a Conservatorului de Muzică şi Declamaţiune din Bucureşti.

Cel care şi-a asumat această sarcină extrem de dificilă a fost muzicologul Octavian Lazăr Cosma, indiscutabil istoriograful cel mai important al României, cel care, pe lângă celebrul său "Hronic al muzicii româneşti" a detaliat (sau detaliază!) istoriile unor celebre instituţii legate de muzica românească: opera din Bucureşti şi cea din Cluj Napoca, Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, Filarmonica "George Enescu" din Bucureşti etc.

Acest ultim volum (IV) al Istoriei Conservatorului de-a lungul a 14 decenii a însemnat şi încununarea unui efort de peste 11 ani, ani în care au fost parcurse mii, zeci de mii de file de documente, fotografii, mărturii etc., din care Octavian Lazăr Cosma desenează portretul complex al unei Instituţii care a însemnat imens de mult în cultura muzicală autohtonă.

Rigoarea informaţiei este maximă şi însuşi autorul a mărturisit în prezentarea făcută cu ocazia lansării că nu a avut încredere decât în documentele scrise, consemnările făcute în hârtiile oficiale (de la afişe la foi matricole, de la cataloage la procese verbale ale diverselor şedinţe etc., etc.) rezistând tentaţiei de a da curs anecdoticii, nelipsitelor mărturii orale, mai mult sau mai puţin subiective sau obiective şi altor surse greu controlabile sau cu o veridicitate îndoielnică.

În felul acesta se naşte o istorie reală a acestui port-stindard al pregătirii muzicale universitare din România, UNMB. Sunt parcurse cu egală obiectivitate diferitele etape, situaţii traversate cu mai mult sau mai puţin succes. Sunt înfăţişate cadrele didactice, studenţii din perioadele cele mai diferite, insistându-se pe personalităţile detaşate de validările anilor care au trecut. Totul este

filtrat, comentat, de la performanțele artistice realizate în manifestările muzicale până la raporturile interumane stabilite între zidurile Conservatorului.

Acest al patrulea volum parcurge traseul cuprins între 1974 şi 2004, cel în care existența biologică, profesională şi profesorală a autorului lucrării se confundă cu istoria Conservatorului "Ciprian Porumbescu" dar şi a Academiei de Muzică din Bucureşti, a Universității de Muzică Bucureşti şi a Universității Naționale de Muzică din Bucureşti, toate denumirile care au desemnat unul şi acelaşi aşezământ de învățământ muzical universitar având drept strămoş Conservatorul de Muzică şi Declamațiune din Bucureşti.

De-a lungul tuturor volumelor (dar cu precădere a acestui ultim volum), Octavian Lazăr Cosma şi-a depăşit permanent statutul de istoriograf, cel ce consemnează strict şi obiectiv date despre o instituție sau despre diverse persoane (şi mai ales personalități). Condeierul Octavian Lazăr Cosma trece permanent dincolo de consemnările seci ale unor întâmplări, discuții etc., şi intră pe terenul unor fine sondaje psihologice, muzicienii prezenți în această Istorie nefiind nişte simple manechine de celuloid ci oameni, cu încărcătura lor sufletească diferită, cu grade de cunoaştere şi profesionalism diferențiate, cu caractere mai bune sau... invers! Pe baza unor informații, a unor date foarte precise, O.L. Cosma creează oameni (aşa cum spune Prologul din "Paiațe a lui Leoncavallo), "din carne şi oase" care îşi desfăşoară activitățile, acționează, fac muzică, țin cursuri în fața noastră! Lectura devine astfel atractivă, nefiind obişnuite (şi obositoare!) înşiruire de date, de întâmplări şi activități cu care ne-au familiarizat opusurile teoretice de această factură ale altor autori.

Mai mult decât atât, anumite evenimente sunt puse în lumină din unghiuri diferite (în funcție de sursele informaționale diferite), de unde rezultă interpretări diferite, fapt care evită dirijarea acestor interpretări printr-o manipulare discretă dar fermă. Fiecare poate înțelege diferențiat şi astfel ieşim din ternul clişeu alb-negru pentru a "colora" o întâmplare şi în funcție de perspectiva subiectivă a fiecărui cititor.

Repet, este o calitate rară, aceea de a avea capacitatea de a recrea, de a retrăi evenimente, întâmplări petrecute cu muzicienii din Conservator, de a prețui, simpatiza sau a dezaproba cele întâmplate sau pe unul sau altul dintre foştii (dar şi actualii) dascăli sau studenți ai "bătrânului Conservator".

La ceas aniversar (150!) lipseau 10 ani, 10 ani importanți, cruciali în evoluția, în modernizarea UNMB, o decadă esențială desfăşurată integral în secolul XXI. Considerăm că vom putea spune într-adevăr "Finis coronat opus" abia atunci când distinsul muzicolog O.L. Cosma va parcurge şi traseul ultimilor 10 ani cu un volum suplimentar care s-ar putea numi "Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti la 140+10 ani"!. În ciuda venerabilei sale vârste, O.L. Cosma continuă să dea dovadă de o putere de muncă care ar trebui să-i facă invidioşi pe mai tinerii săi colegi. Cât despre capacitățile profesionale, acestea sunt situate acolo unde au fost întotdeauna – la superlativ. Să-l rugăm pe prețuitul nostru muzician să "strecoare" printre multiplele proiecte în care este angrenat şi pe acesta; Istoria Conservatorului aşteaptă tuşa finală a ultimilor 10 ani!

Fanfara Flotei a VI-a

Mariana POPESCU

La sfârşitul lunii octombrie, pentru câteva zile, la Constanţa au poposit echipajele navelor militare americane *Mount Whitney* şi *Cole*, în cadrul exerciţiului *Black Sea Resolve*, desfăşurat în Marea Neagră, realizat împreună cu militarii Forţelor Navale Române.

Membrii *Fanfarei Flotei a VI-a a forţelor Navale Americane* au avut în program şi activităţi artistico-culturale, dorind să colaboreze cu o instituţie de învăţământ vocaţional-artistic. Astfel, timp de două zile, muzicienii americani s-au întâlnit cu elevi şi profesori ai Colegiului Naţional de Arte *Regina Maria*, unde s-au desfăşurat workschop-uri, recitaluri, precum şi repetiţii în vederea susţinerii unui concert comun, la care au participat alături de *Fanfara Flotei a VI-a Americane*, *Muzica Militară a Forţelor Navale* din Constanţa, elevi şi profesori ai Colegiului Naţional de Arte *Regina Maria.*

În cea de-a treia zi, în sala *Sergiu Celibidache* a Colegiului, a avut loc un Concert Extraordinar dirijat de Thomas Lawrence, Assistant Director US Naval Forces Europe şi de Locotenent Colonel Dr. Cornel Ignat – dirijorul *Muzicii Militare a Forţelor Navale* din Constanţa.

Concertul a debutat cu un moment emoţionant: intonarea imnurilor USA şi al României.

Prima parte a concertului a fost susţinută de ansamblurile reunite (dirijate alternativ de cei doi dirijori) care au interpretat: *On Parade* – John Philip Sousa, *Cântăm tinereţea* – Dumitru Eremia, *Washington Post* – John Philip Sousa, *Anchors Aweigh* – Lt. Zimermann, *Instant concert* – Horia Ardeleanu, *Quiliting Parting Hop* – aranjament Zane Van Anken, *Valurile Dunării* – Iosif Ivanovici.

A urmat un program prezentat de elevii Colegiului Naţional de Artă *Regina Maria*: Grupul de clarinete pregătit de prof. Stelică Oprea: *Ländler bavarez* şi *Down by the riverside* (Sterian Frangu, Cosmin Firsov, Ciprian Geangu, Alexandru Artene, Cristian Lazăr), Duo flaut – pian: *Something stupid* (Lavinia Grancea, Mădălin Muşat), Grupul de percuţionişti de la clasa profesorilor Gelu Păun şi Dan Simion: *Rock trap* de W. Schinstine (Irina Dimancea, Cristian Mangoianu, Memet Hakan, Eduard Globaru, Eusebio Răducanu, David Gheorghe, Theodor Scriosteanu, Sorin Neculai), Trio- flaut: *Summer evening* (în interpretarea profesoarei Maria Nacă împreună cu elevele sale Maria Bultz şi Andrada Dumitrache), Moment de Jazz la pian: *The Failling Lowe*, în interpretarea talentatului elev Mădălin Muşat, clasa prof. Alina Deleanu.

În ultima parte a concertului, *Band-ul Flotei a VI-a Americane în Europa* a prezentat cu o înaltă măiestrie un colaj cuprinzând piese din Jazz-ul american. Fiecare instrumentist a susţinut părţi solistice de virtuozitate, respectând vechea deviză a începuturilor jazz-ului american: "fiecare separat, dar toţi împreună".

Impresionat de prestaţia tinerilor muzicieni de la Colegiul Naţional de Arte *Regina Maria*, Tom Warrens, şeful *Fanfarei Flotei a VI-a Americane* a declarat: "Vă pot spune cu cea mai mare sinceritate că profesorii şi elevii de aici sunt printre cei mai pasionaţi şi mai respectuoşi oameni pe care i-am văzut vreodată şi am fost în multe universităţi şi licee în tot acest timp de când sunt în Marina Militară."

Publicul constănţean a urmărit cu interes emulaţia artiştilor interpreţi, răsplătind cu aplauze şi ovaţii prestaţia de excepţie a *Fanfarei Flotei a VI-a americane*, secondată cu înalt profesionalism de *Muzica Militară a Forţelor Navale* din Constanţa şi nu în ultimul rând, de talentaţii elevi ai Colegiului Naţional de Arte *Regina Maria*.

Liliana Dumitrache

Grigore CONSTANTINESCU

Numele sopranei Liliana Dumitrache se impune în contextul vieţii muzicale a ultimelor trei decenii ca o valoare a artei lirice româneşti. Talentul artistic şi însuşirile ce au condus-o spre cariera muzicală, descoperite încă din perioada anilor de copilărie şi adolescenţă, au cunoscut sprijinul părinţilor săi, care i-au călăuzit paşii spre studiu, încă din timpul petrecut pe plaiurile natale - Nămoloasa din judeţul Galaţi.

Cariera artistică poate reprezenta perioada dominantă a vieţii unui muzician, în măsura în care răstimpul tinereţii reflectă momentul formativ destinat al acumulărilor, iar maturitatea deplină, ascensiunea către ceasul împlinirilor, concluziilor. Este arhitectura existenţială a remarcabilei soprane Liliana Dumitrache, descriind parcursul realizărilor în lumea muzicii, despre care ne îngăduim să vorbim astfel, cunoscându-i plenar traseul în arta lirică. O voce care exprimă sentimentul şi impune performanţa, un talent scenic mult apreciat de colegi şi spectatori, o gândire capabilă a impune personaje, roluri şi strategii stilistice, iată cum putem caracteriza oferta vocaţiei ilustrate de această excelentă muziciană.

Fireşte, pregătirea profesională care i-a confirmat opţiunile şi calităţile de muziciană au fost ghidate, mai târziu, de profesori şi cântăreţi de seamă, profesori la clasa de Canto a Conservatorului de muzică „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti. Sub îndrumarea sopranei de renume internaţional Eugenia Moldoveanu şi sopranei de mare experienţă didactică Maria Hurduc, vocea Lilianei Dumitrache s-a îndreptat spre treptele afirmării interpretative. Vocaţia scenei a fost de asemenea consolidată de celebrul regizor de teatru muzical şi profesor al clasei de operă de la Conservatorul bucureştean, Anghel Ionescu Arbore.

Drumul carierei muzicale cunoaşte, în primul rând, izbânzile competiţiilor interpretative şi vocale, în confruntări naţionale şi internaţionale. Dintre numeroasele participări menţionăm: 1981 - s-Hertogenbosch (Olanda), 1985 - Viena (Austria), 1997 - Festivalul „Maria Bieşu", Chişinău (Republica Moldova), 1997, 1999 - Festivalul Primăverii, Phenian, Coreea de Nord, Trofeul de Aur. În România, de asemenea, pot fi amintite, printre numeroasele realizări, premiile naţionale de interpretare de la Bucureşti, Braşov, Constanţa, Cluj Napoca, Timişoara, în programele organizate competiţional de teatrele de operă sau la Festivalul internaţional „George Enescu". După absolvirea cursurilor universitare, repere cele mai importante ale stagiunilor lirice pot fi regăsite pe scenele Operei din Braşov, Teatrului naţional de operetă „Ion Dacian" şi Operei naţionale Bucureşti. Este desigur destul de dificilă enumerarea rolurilor realizate pe aceste scene, de la repertoriul clasic, la cel romantic, verist şi modern. Reţinem printre cele mai prestigioase realizări, adesea comentate elogios de presa de specialitate: Mozart – **Cosi fan tutte, Don Giovanni, Flautul fermecat**, Rossini – **Bărbierul din Sevilla**, Bellini – **Norma**, Donizetti – **Elixirul dragostei**, Verdi – **Traviata, Aida, Nabucco**, Puccini – **La Boheme, Madama Butterfly, Gianni Schicchi**, Offenbach – **Povestirile lui Hoffmann**, Gounod – **Faust**, Bizet – **Carmen,** Leoncavallo – **Paiaţe**. Se adaugă creaţii româneşti semnate de I. Mureşianu. G. Stephănescu, Paul Constantinescu, Doru Popovici, Sorin Lerescu. Chiar şi simpla enumerare demonstrează orizontul stilistic şi disponibilitatea bogată şi sensibilitatea vocii de soprană lirică a Lilianei Dumitrache. Sunt caracteristici la care se adaugă spontaneitatea şi muzicalitatea creaţiei de roluri scenice, nu numai în operă, ci şi în spectacolul de divertisment, musical şi operetă. Totodată, stăpânind o solidă cultură muzicală şi resurse remarcabile de informaţie şi studiu al stilurilor, Liliana Dumitrache a fost o prezenţă aplaudată şi în stagiunile de recitaluri şi concerte vocal-simfonice, în emisiuni de televiziune, radio şi înregistrări de discuri sau în studiouri radiofonice din România, din Marea Britanie, Olanda. Majoritatea rolurilor sale au fost prezentate, de-a lungul anilor, şi în alte teatre lirice ale României (Constanţa, Cluj, Timişoara etc.).

Toate reuşitele sale argumentează aspectul internaţional al carierei sale, în colaborări cu teatre de operă din Bulgaria şi Republica Moldova sau în participarea la turneele Operelor din Cluj Napoca şi Bucureşti: Olanda (Amsterdam, Haga, Roterdam, Horn, Hilversum, Maastricht, etc...), Belgia (Anvers, Leuven, etc...), Franţa (Strassbourg, Grenoble, Tarascon, etc...), Elveţia (Schaffhausen, Zurrich, Lausanne, Geneva), Marea Britanie (Londra, Sunderland, Rochester, Oxford, Bristol, Edinburgh), Italia (Florenţa, Padova, Roma). Deceniile în care s-a desfăşurat activitatea scenică i-au oferit colaborări prestigioase cu numeroşi interpreţi, dirijori şi regizori celebri, dintre care menţionăm, printre mari cântăreţi pe: Elena Cernei, Angela Gheorghiu, Leontina Văduva, Mihaela Agachi, David Ohanesian, Nicolae Herlea, Octavian Naghiu, Ludovic Spiess, Mihai Munteanu (Chişinău), Emil Gherman, Ionel Pantea, Florin Diaconescu, Ionel Voineag, Dorin Teodorescu, Vladimir Piafko (Moscova), Kamen Tchanev (Sofia), Angello Donatti, Mario Malagnini (Italia), Agnes Baltza etc...

O a treia dimensiune a personalităţii Lilianei Dumitrache este vocaţia pedagogică şi a studiului muzicologic, semn de atingere a evoluţiei intelectuale în perioada de maturitate. De peste un deceniu este profesor de canto, formând generaţii de tineri care şi-au putut astfel continua pregătirea în institutele universitare. De asemenea, în ultimii ani a susţinut activitatea de doctorand în muzicologie, secţia ştiinţifică, în vederea obţinerii titlului academic de Doctor în Muzică la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti (2011).

Ne îngăduim că cităm, dintr-un bogat palmares de cronici, care i-au consemnat succesele câteva cuvinte ce-mi aparţin, semnate într-o cronică din cotitianul *Independent,* după susţinerea spectacolului **Faust** pe scena lirică bucureşteană : „Opera Naţională acordă sopranei Liliana Dumitrache încrederea obţinerii unor roluri de prim-rang, pornind de la argumentul calităţii realizărilor sale, pe o linie constant – ascendentă."

Țintea Muzicală

Ediția a VI-a

Al. I. BĂDULESCU

Noua ediție – a VI-a – a prestigiosului Festival Internațional de Muzică Clasică și Contemporană „ȚINTEA MUZICALĂ” a marcat, cu brio, și în acest an, viața artistică și spirituală, atât din cunoscutele localități prahovene: Băicoi, Țintea și Ploiești, dar și din Capitala României.

Inițiat, cu șase ani în urmă, la mijlocul lunii iulie 2009, de către cele două eminente fiice ale inginerului Gheorghe Teodorescu din renumita așezare a județului Prahova – Țintea: compozitoarele, pianistele și profesoarele Dana-Cristina (căsătorită Probst, în marea metropolă a muzicii universale, orașul Viena) și Adina (căsătorită Dumitrescu, cu domiciliul în Finlanda), această manifestare muzicală de excepție a cunoscut cu fiecare an, un evident progres. Dovezi sunt, cu deosebire la edițiile 2012-2013, numeroasele lucrări muzicale prezentate în prima audiție sau în reluare, semnate de nume sonore ale vieții muzicale românești, printre care: Aurel Stroe, Dan Dediu, Nicolae Brânduș, Ulpiu Vlad, Costin Miereanu, Adrian Pop, George Balint, Sorin Lerescu ș.a., dar și din opera nemuritorilor maeștri ai muzicii universale: J.Ph. Rameau, C. Saint-Saens, Ch. Gonunod, Fr. Chopin, A. Honegger, Gabriel Faure, Maurice Ravel, Claude Debussy, D. Kabalevski ș.a., precum și din creația generației actuale de tineri creatori din România și din alte țări cu bogate tradiții muzicale: Austria, Germania, Italia, Franța, Anglia, Finlanda etc.

Dana Probst

Remarcabile succese au cunoscut în edițiile precedente, o seamă de soliști – instrumentiști și lirici - afirmați pe importante scene de concert ale lumii:

Adina Dumitrescu

sopranele Cristina Radu și Irina Ungureanu, mezzosoprana Carolina Iulia Astanei (Austria), Mladen Spasinovici (violoncel), Otto Probst (pian, orgă), Dieter Kaufmann (muzică electronică, Austria) ș.a.

Programul actualei ediții – a VI-a, propus de cei doi înzestrați autori și deosebiți codirectori ai Festivalului: Dana Cristina – Probst și Adina Dumitrescu, a avut ca generic **„Cinci note muzicale. Redescoperiri”**. Miraculoasele note ne amintesc „de corzile viorii și violoncelului sau de clapele negre ale pianului”, cinci note muzicale redescoperite „care au dat naștere Galaxiei 2014 a Festivalului Țintea Muzicală”.

În linii generale, afișul acestei ediții a cuprins patru importante concerte camerale publice, fiecare având un inspirat motto: **Clasic între tradițional și jazz** (pentru concertul inaugural ce a avut loc la Casa de Cultură Liliești din Băicoi, prezentare: compozitoarea Adina Dumitrescu); “**De la Coralul Gregorian la Gospel”** (concert prezentat la Biserica Romano-Catolică din Ploiești, prezentatori: prof. dr. Al. I. Bădulescu și compozitoarea Adina Dumitrescu); **De la modern la contemporan** – primul concert susținut la Palatul Cantacuzino din Capitală și cel de-al doilea, cu același moto, a fost programat la Muzeul Municipiului București – Palatul Șuțu (ambele prezentate de cunoscutul muzicolog Ruxandra Arzoiu).

Programul celor patru concerte publice a cuprins interesante melodii pentru voce și cvartet vocal din tradiționalul folclor românesc – cu deosebire colinde și cântece de prilej din regiunile Ploiești, Cluj, Bihor,

Maramureş etc., dar şi din zonele etno-folclorice ale altor ţări europene: Franţa – din Insulele Canalului Mânecii, Germania, Irlanda etc; din spaţiul asiatic (Japonia, China şi american – negro-spiritual, precum şi o seamă de lucrări pentru voce, pian solo, voce şi pian, cvartet vocal, flaut şi pian, voce şi chitară bas, violoncel şi chitară bas etc., opusuri semnate de iluştri compozitori: Cl. Debussy, Olivier Messiaen, George Gershwin, Vaughan Wlliams, Alberto Ginastera (Argentina – SUA), Tan Dun (China – SUA), Jerome Kern (SUA), Maurice Ravel, Zoltan Kdolly, Ulpiu Vlad, Adrian Pop, precum şi din creaţia tinerei generaţii: Adina Dumitrescu, Sebastian Dumitrescu, Dana Cristina Probst, Camille Ray etc.

Programele Festivalului au fost onorate de solişti - instrumentişti şi lirici - de renume, printre care: mezzosoprana Carolina Iulia Astanei (Austria), Gary Barnett – pian (SUA), Christoph Breidel - pian (Viena), Zi Wan Breidler – flaut (China – Viena), Adina Dumitrescu – voce şi pian, Sebastian Dumitrescu (chitară bas, Finlanda), Dana Cristina Probst – voce şi pian , Maria Magdalena Probst - voce, violoncel (Viena) şi Cvartetul vocal „Cavadin", alcătuit din: Anna Mirescu - soprană, Sorina Popescu – altistă, Emanuel Pecingină – tenor şi dirijor, Sorin Georgescu - bas, membri ai celebrului Cor Naţional de Cameră Madrigal, Duo Noemi-Christoph Roy ş.a.

Pe lângă cele patru concerte camerale au fost înscrise în programul actualei ediţii, în premieră, două importante **Ateliere experimentale de cânt**, dedicate copiilor şi tinerilor, rezervate la Casa de Cultură Lilieşti din Băicoi - coordonator, eminenta mezzo-soprană Carolina Iulia Astanei, solistă a operei din Graz; **un interesant Workshop de compoziţie** – cu tema **Potenţialul emoţional al structurilor complexe**, temă prezentată de ilustrul muzician Christoph Breidler, înainte de primul concert „De la modern la contemporan" - Palatul Cantacuzino şi un binevenit **Colocviu, cu tema - Pentantonia. Redescoperiri** (structură muzicală regăsită în muzica popoarelor celtice, africane, extrem-orientale sau a indienilor din America etc, sistem universal în muzica tradiţională cunoscut de mai bine de 300 de ani), la care au participat, în la Casa Teodorescu din Ţintea-Băicoi, muzicienii oaspeţi din România şi din ţările invitate la Festival. Moderator, compozitorul şi dirijorul George Balint.

Festivalul s-a încheiat cu o emoţionantă Seară muzicală de referinţă, găzduită de Casa Teodorescu, acolo unde s-a născut lăudabila iniţiativă şi s-au desfăşurat majoritatea mani-festărilor muzicale de la ediţiile anterioare.

Am ascultat, cu firească emoţie, o seamă de bijuterii vocale şi instrumentale, interpretate de mezzosoprana Carolina Iulia Astanei, de surorile – Dana Cristina Probst şi Adina Dumitrescu (voce, pian), Maria-Magdalena Probst (violoncel), Sebastian Dumitrescu (chitară bas) etc.

Publicul din localităţile amintite, din ce în ce mai numeros, a remarcat prin aplauze prelungite prestaţia protagoniştilor Festi-valului, realul lor talent, incontestabila tehnică, măiestria interpretativă şi evidenta virtuozitate în parcurgerea discur-surilor muzicale a unor dificile partituri, dăruirea şi responsabilitatea cu care au izbutit să studieze şi să pună în valoare zeci de opusuri – din ultimii 300-400 de ani, majoritatea, necântate în ultimele decenii. Acestea au constituit superbe prime audiţii.

A fost, fără echivoc, un veritabil act de cultură şi de educaţie muzicală, care răsplăteşte, cu brio, eforturile organizatorilor şi realizatorilor, precum şi pe mulţi oameni de mare suflet din Băicoi – Ţintea etc., care au ţinut să participe moral şi financiar la această prestigioasă manifestare de renume internaţional.

Sincere felicitări se cuvin în primul rând celor doi eminenţi directori ai Festivalului: Dana Cristina şi Adina, precum şi Primăriei oraşului Băicoi, care de această dată, împreună cu Casa de Cultură din localitate s-au aflat în prima linie a acestei neuitate manifestări muzicale.

Sperăm ca în anii ce vin, Festivalul Internaţional „Ţintea Muzicală" să dobândească noi dimensiuni artistice, răspunzând astfel aşteptărilor îndreptăţite ale unui public dornic de a cunoaşte valorile perene ale marei şi adevăratei muzici din principalele epoci ale istoriei artei sonore româneşti şi universale.

Ziua GEORGE ENESCU

– ediția a II-a a bienalei lugojene

Constantin-Tufan STAN

Cea de-a II-a ediție a Zilei GEORGE ENESCU (manifestare bienală integrată în succesiunea momentelor derulate sub emblema celei de-a XXI-a ediții a Festivalului Coral Internațional „Ion Vidu") a coincis cu aniversarea unui secol de la cel de al II-lea popas concertistic al lui Enescu la Lugoj (2/15 februarie 1914, pe scena sălii festive a Hotelului „Dacia", cu acompaniamentul lui Theodor Szántó). La concert a asistat şi Ion Vidu, aflat într-o inedită, dar onorantă ipostază de cronicar muzical, printr-o succesiune de anunțuri şi o cronică publicată în coloanele periodicului local „Drapelul". Într-un prim anunț, muzicianul lugojean se adresa, patetic, publicului local, dar şi celui din provincie, schițând un portret al violonistului: „Celebrul violonist român, profesor de violină la Academia de Muzică din Paris, George Enescu, unul din cei mai cu pregătire şi cu mai inteligentă predare dintre muzicienii timpurilor noastre, va da în Lugoj, duminecă seara, în 15 februarie n.[ou], un singur concert. Prestațiunile lui Enescu, celebru prin tonul cald al arcului său, prin gustul ales şi tehnica sa uimitoare, au fost apreciate în termenii cei mai entuziaşti de marea presă mondială. E de înțeles deci dacă publicul, şi cel din provincie, arată un interes extraordinar față de acest concert" („Drapelul", XIV, 9, 1914, 3).

Într-o primă şi laconică reacție, Ion Vidu sublinia larga participare a unui „public ales din Lugoj, fără deosebire de naționalitate, începând de la comitele-suprem", promițând cititorilor „Drapelului" că va reveni, mai pe larg, cu o „recenziune". Într-adevăr, doinitorul bănățean va semna în numărul următor al publicației lugojene (XIV, 15, 1914, 3) un amplu material, într-o încercare de a-şi exterioriza, cu mijloacele muzicologice pe care le avea la dispoziție, preaplinul sufletesc: „D. Enescu apare juvenil, cu ochii ațintiți spre o stea iubită; pentru D.-Sa nu există public în sală. Indiferent dacă-l ascultă cineva ori ba, îndată ce şi-a ridicat arcuşul spre atacul strunelor, El nu mai e între noi, s-a dus pe sus, pe sus! Şi ochiul inimei ne spune că nu e prefacere, pentru că îl vedem în realitate înălțându-se. Revine iarăşi între noi, atunci când a terminat zborul; dar şi în timpul acesta petrecut aci, mâna şi-o ține tot pe cârma violinei, care pare prea debilă față de pretențiunile ce i se fac din partea stăpânului. [...]. Dacă ar fi să facem o critică asupra concertului Enescu–Szántó, ar trebui să zicem: «Au venit artişti la noi, dar ne-au aflat nepregătiți». Ori... s-au făcut preparative?... Unde şi cum?... S-a ştiut dinainte că sala de la «Regele Ungariei» e suficientă?... Pe ce bază?... Nu este vreun păcat la mijloc care ne-a făcut să bănuim că sala e suficientă? Nu-mi vine să cred ca publicul nostru lugojean să fie chiar aşa de rece față de aşa-zisa «muzică internațională», încât să ne fie frică de a angaja local mai mare la ocazii de acestea nu prea obişnuite. A fost ceva în atmosferă, ce numai a internaționalism nu s-a simțit. La o altă ocazie, ar fi bine să fie altcum,... mai internațional".

Simpozionul-aniversar (ca preludiu al concertului-medalion Enescu), desfăşurat în ambianța unei expoziții documentare (cronici, relatări, mărturii, anunțuri extrase din presa de epocă, autografe, volume şi studii clasice şi recente închinate Orfeului moldav etc.), a avut darul să reconstituie, păstrând parfumul arhaic al epocii ante- şi interbelice, câteva imagini semnificative din mirabilele itinerare enesciene în spațiul geografic bănățean. Organizatorii (subsemnatul, cu sprijinul logistic al direcțiunii Casei de Cultură Municipale) au fost onorați de prezența conf. univ. dr. Ioan Fernbach, de la Facultatea de Muzică a Universității de Vest din Timişoara (universitarul timişorean a subliniat contribuția lui Enescu la realizarea aranjamentului pianistic în trei din *Capriciile* lui Paganini – nr. VI, XVI şi XXIV, evocând şi câteva momente concertistice enesciene petrecute la Timişoara în perioada interbelică), şi a prof. univ. dr. Dumitru Jompan, care a lecturat textul unui manuscris inedit semnat de violonistul şi dirijorul Fr. Pauck, martor al sublimelor clipe trăite de melomanii caransebeşeni cu prilejul concertelor susținute de Enescu în vechiul burg montan cărăşean.

Ion Vidu

Medalionul George Enescu, punctul culminant în suita secvențelor dedicate muzicianului omagiat, a avut ca invitați studenți, profesori, maeştri lugojeni, timişoreni şi clujeni, care au dăruit publicului opusuri enesciene într-un amplu registru (unele în primă audiție la Lugoj), din diferite etape creatoare. Din tripticul *Pastorală, Menuet trist şi Nocturnă*, pentru vioară şi pian la 4 mâini (există şi variante pentru vioară şi orchestră şi vioară cu acompaniament de harpă), elaborat în anul 1900, violonista Francesca Moldovan, studentă a Facultății de Muzică din Timişoara (clasa prof. univ. dr. Ştefana-Grațiela Negruțiu) şi Amalia-Ştefania Lina (studentă la aceeaşi instituție, clasa conf. univ. dr. Sorin Dogariu) au cântat ultima parte, *Nocturnă*. În aceeaşi interpretare (nuanțată prin noblețea timbrului violonistic şi expresivitatea construcțiilor tematice) a fost audiată *Baladă pentru vioară cu acompaniament de pian*, un opus compus în 1895, anul admiterii lui Enescu la Conservatorul parizian (există şi o variantă cu acompaniament de orchestră), care poartă caracterul lucrărilor de şcoală, rod al acumulărilor dobândite în timpul studiilor la Conservatorul din Viena. *Impromptu concertant*, pentru vioară şi pian (finalizat de Enescu în 1903, anul definitivării uneia din capodoperele sale, *Suita pentru orchestră nr. 1*, op. 9, cu celebrul *Preludiu la unison*, opus dedicat lui Camille Saint-Saëns), a fost oferit de Bianca Pomparău (clasa conf. univ. dr. Ioan Fernbach), cu aportul maestrului Sorin Dogariu. Un sunet violonistic cald, cu un expresiv, just şi echilibrat vibrato, potențate de o impecabilă acuratețe în pasajele din registrele acute, s-au constituit în argumente certe pentru o evoluție de calitate. *Preludiul în fa diez minor* pentru pian (compus în 1896, prezentat în primă audiție absolută de Theodor Fuchs în anul 1900) a fost tălmăcit de Cristina Zgriban, studentă la Facultatea de Muzică din Timişoara, clasa conf. univ. dr. Manuela Mihăilescu. *Suita pentru pian nr. 2*, în Re major, op. 10 (un omagiu adus, în 1903, vechilor maeştri ai muzicii instrumentale, prin tematică şi structură compozițională, pentru care Enescu a fost distins, în acelaşi an, cu premiul I „Pleyel", acordat de revista pariziană „Musica"), una din cele mai importante creații destinate pianului până la *Sonata I* – care va fi elaborată 20 de ani mai târziu –, a fost cântată parțial (primele două părți) de Alexandru Reisz, de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca (*Toccata*), şi Raluca Miclăuş, profesoară la Şcoala Gimnazială de Muzică „Filaret Barbu" din Lugoj (*Sarabanda*), care au reuşit obținerea unei rafinate scale de sonorități de factură impresionistă.

Etapa de maturitate în creația enesciană (1940) a fost definită prin *Lăutarul*, primul tablou din *Impresii din copilărie*, op. 28, lucrare cu caracter programatic dedicată memoriei lui Eduard Caudella (în care Enescu devoalează, cu duioşie, caracterul intim al universului propriei sale copilării), ce a avut-o ca protagonistă pe Georgiana Stăncioni, profesoară la Colegiul Național de Artă „Ion Vidu" din Timişoara, posesoarea unui sunet de o mare expresivitate, pe fondul unui impecabil echilibru intonațional. Alte pagini din creația enesciană care au înnobilat scena istoricului Teatru „Traian Grozăvescu" din Lugoj au fost *Cantabile* şi *Presto*, cu concursul flautistului lugojean Dumitru Palagniuc (demn de menționat aportul pianistei Raluca Miclăuş), *Carillon nocturne* (nr. 7 din *Pièces impromptues*, op. 18, în primă audiție absolută la Lugoj, cu fermecătoarele şi neobişnuitele structuri acordice *quasi campa*), în viziunea maestrului Sorin Dogariu, şi *Aubade*, în varianta transcripției pentru vioară şi pian, reluată la Lugoj după 110 ani! (opus dedicat de Enescu cuplului regal român, Carol I şi Carmen Sylva, regina-poetă, la aniversarea a trei decenii de căsătorie, cu fermecătoarea construcție contrapunctică între melopeea imnică a lui Eduard Hübsch şi tema enesciană). Interpretele, Georgiana Stăncioni şi Simona Mustețiu, au transmis auditoriului emoția memorabilului eveniment petrecut la Lugoj în decembrie 1904, probabil în primă audiție mondială.

Finalul medalionului a aparținut muzicii vocale, având-o ca protagonistă pe universitara timişoreană Simona Negru (acompaniată de Sorin Dogariu), în două lieduri (*Estrene a Anne* şi *Aux damoyselles paresseuses d'escrire a leurs amys*) din ciclul celor *Şapte cântece pe versuri de Clément Marot*, op. 15. Cu o voce caldă, potențată de un expresiv timbru de soprană lirică, cu discrete inflexiuni dramatice, artista lirică a reuşit să evoce atmosfera de secol XVI renascentist, sublimată de versurile lui Marot, transpuse cu atâta sensibilitate de Enescu.

Melomanii lugojeni au trăit sentimentul unei depline împliniri spirituale, răsplătind cu entuziastele lor aplauze neprețuitul dar muzical oferit de tinerii interpreți, adevărați mesageri ai Euterpei, care promovează, cu modestie, entuziasm şi dăruire, într-o contemporaneitate atât de volatilă sub aspect cultural, sfânta moştenire enesciană.

Două talente de excepție în concert

Cornelia BRONZETTI

Cu un program interesant, într-o paletă stilistică adecvată talentului ieşit din comun al celor doi interpreți violonişti, laureați cu premii la multe concursuri naționale şi internaționale, între care „Câmpina iulie 2014”, au avut loc în 9 noiembrie la Parohia „Sfântul Nicolae” - Câmpina, iar în 11 noiembrie la Ateneul Român - Sala mică (Concertele de Marți seară) concertele a doi laureați cu premiul I.

Ştefan Aprodu, 11 ani, este elev în Bucureşti la Colegiul Național de Artă „Dinu Lipatti” în clasa prof, Magdalena Ursu, iar **Georgii Moroz**, 13 ani, din Ucraina, este elev la Colegiul de Arta „N.V. Lysenko” din Kiev, la clasa prof. Olga Korinets, laureat şi al Premiului de virtuozitate „Gabaret Avachian” la Câmpina 2014.

Programul, echilibrat alcătuit în succesiunea pieselor, a cuprins stiluri diferite, de la W.A. Mozart *Sonata KV 304 in mi minor*, sau P. Locatelii, Capriciul de virtuozitate *„Labirinto armonico”* din ciclul *„L'arte del violin”*, până la piese de S. Prokofiev, N. Paganini *„La Campanelia*”, M. de Falla – *Dans spaniol*, G. Enescu - *Balada*, B. Bartok - dansuri româneşti, Fantezia “*Faust*”, Fr. Drdla Fantezia „*Carmen*”, W. Kroll - piesa *„Banjo and Violin”* sau piese mai rar cantate din repertoriul modern precum J. Wiliams - Tema muzicii filmului „Lista lui Shindler” şi superba piesă a lui S. Scedrin *Imitându-l pe Albeniz.*

Parteneriatul şi acompaniamentul pianistic, cu o foarte bună susținere a violoniştilor, a fost realizat cu suplețe şi dezinvoltură de prof. **Lyudmyla Osadcha** - Kiev şi prof. **Adela Lorincz** - Bucureşti.

Într-un concert atât de cuprinzător şi divers ca dificultate muzical-instrumentală (la Câmpina s-au cântat 12 piese, iar în Bucureşti, 10) atât profesioniştii, cât şi melomanii au avut surpriza şi revelația a două talente cu un potențial foarte mare de progres şi cu o prezentare absolut excepțională in raport cu vârsta lor.

Astfel, Ştefan Aprodu are toate calitățile pentru a ajunge un violonist şi muzician de vârf: naturalețe, instrumentală, temperament, pasiune, control al amănuntelor şi o personalitate debordantă.

Piese lungi, complexe, cu multe dificultăți, ca De Falla, sau Drdla - Fantezia după „Carmen” de Bizet sunt cântate foarte firesc cu o mare degajare scenică şi bucurie a momentului concertistic.

O recomandare pentru anii ce urmează este ca, împreună cu cei apropiați să dozeze momentele de muncă, tensiune, odihnă, relaxare pentru ca oboseala acumulărilor, concursurilor, concertelor să nu-i epuizeze înainte de vreme.

Georgii Moroz, oaspete, împreună cu mama lui, distinsa pianista Lyudmyla Osadcha, a prezentat, atât la Câmpina, cât şi la Ateneu, un program foarte complex, de la Mozart si Locatelli, la Enescu, Wieniawski şi Scedrin, cu o maturitate muzicală şi o paletă de frază, nuanțe şi culori de un nivel artistic deosebit.

Evoluând într-o familie de muzicieni, Georgii Moroz – 13 ani, studiază la Kiev, deasemenea compoziție şi muzică de cameră. Ca violonist este îndrumat de cunoscuta profesoară Olga Korinets, de la Colegiul de Arta “ N.V. Lysenko”. Dramatismul *Baladei* lui G. Enescu sau al piesei lui S. Scedrin, în contrast cu grația melancolică a *Sonatei in mi minor* de Mozart, sau cu explozia de veselie dansantă din piesa lui W. Kroll, au avut în Georgii Moroz si Lyudmila Osadcha interpreți de mare talent şi imaginație artistică.

În ambele oraşe, publicul foarte numeros i-a răsplătit pe cei patru interpreți minute în şir, cu aplauze ritmate.

Cvartetul

Marin MARIAN

Despre filmul “The Late Quartet” (*Cvartetul final*, tradus în chip discutabil drept *Ultimul concert*) am spus că este unul impecabil şi admirabil. Însă despre *Cvartetul* imaginat şi regizat de către actorul Dustin Hoffman nu pot fi decât... căldicel, rezervat. Producție (2012) interesantă, onorabilă, nimic mai mult.

Nu pot aprecia „arta” din acest film, fiindcă ea este măruntă, mai degrabă un pretext facil. Scopul: ilustrarea vanităților, rigidității şi minoratului psihomentalitar aparținând seniorilor neresemnați cu declinul biologic. Desigur, asemenea teme sau aspecte ar fi onorabile, în sine, ca principiu. Numai că dacă ar fi să fiu empatic față de tema majoră a sorții seniorilor, atunci mai degrabă sau mult mai mult aş aprecia *Marigold Hotel* (SUA-India, 2011) sau *Let's Live All Together/Hai să trăim toți împreună* (Franța, 2012). Căci toate aceste trei filme pledează optimist despre micile renaşteri, bucurii sau compensații care pot face din vârsta a treia o realitate zâmbitoare, onorabilă.

Aşadar, precum apropos de ultimele două filme numite, la *Cvartetul* rămân să pot aprecia scopul social (aproape umanitar) sau morala uşor inspirațional - didactic - demonstrativă a filmului, deoarece şi el ilustrează drama, luciditatea sau chinul, resemnarea şi împăcarea (înțelepciune ar fi mult prea mult zis) la care, cu vârsta, orice senior ar trebui să ajungă. Totuşi, *Cvartetul* se concentrează pe muzică, mai exact, exclusiv sau intens, pe clasa socială a operiştilor. Numai că muzica prea rămâne aici doar un pretext, un eveniment ocazional (autorii muzicii de aici au interese, slăbiciuni sau ambiții mai puțin artistice), tot omenescul, dramoletele în esență banal-universale (primat/primitive chiar), având rol principal.

Aşadar, observația principală a oricărui cinefil este că focalizarea filmului este asupra castei operiştilor – o castă mult prea obişnuită cu competiția şi adularea, cu complexul de divă/star şi audiență prea puțin critică, excesiv generoasă. Date fiind datele unui trecut (numit carieră) cu asemenea determinații, casta operiştilor se relevă a fi, după retragere sau pensionare, una foarte fragilă. Toate anecdotele, fleacurile, întâmplările mai puțin generoase de cândva reverberează acum cu exagerare, urile şi răbufnirile isterice nu lipsesc, iar retragerea într-o comunitate tot de ex-muzicieni şi vocalişti celebri este tot sursă de stres.

Filmul, aşadar, adună într-un azil de lux o masă destul de ştearsă de cântăreți aproape comuni

(şansonetişti, corişti, instrumentişti cu voci şi mâini tremurând rău), care ar dori să se simtă bine, să se distreze cu infimul vital pe care-l mai au la dispoziție. Peste toți, scenariul pune un fel de director artistic care face pe boierul, conducând cu braț autoritarist repetiții şi o gală care nu prea pare a avea nevoie de manager. Şi tot peste toți aceştia se află patru foşti solişti de operă. Gala-spectacol de pregătit are şi un scop nobil (hotelul lor este amenințat financiar, sponsorii trebuiesc impresionați), iată de ce trei dintre respectivii ex-mari solişti se mobilizează. Vor interpreta cvartetul final din *Rigoletto*, cu condiția să o coopteze şi pe irascibila sau disprețuitoarea mare ex-divă Jean Horton, jucată de Maggie Smith.

Aşadar, filmul este despre reunirea în cvartet a patru foste glorii ale operei mondiale. Despre celebrul cvartet vocal din *Rigoletto* se vorbeşte tot timpul, „divinitatea” respectivei muzici fiind sugerată mereu, tot mereu ajungând şi alterată ori cel puțin detronată/deviată din cauza atitudinilor, întâmplărilor, capriciilor şi handicapurilor emotive ale fiecărui ins. În final, *Bella figlia dell'amore*, superbul cvartetul verdian (pentru care Sutherland–Pavarotti constituie încă reperul suprem pentru toată lumea), va fi totuşi cântat, muzica va fi auzită, triumful scontat de întregul film va ajunge experimentat de către toată lumea.

Până acolo însă, genialul Verdi, muzica, opera, extazul muzical, emulația muzicală şi adulările semimuzicale sunt mai degrabă... pretinse. La măruntele repetiții – pretext pentru vanităţi metamuzicale şi emfaze total paramuzicale – ratările vocale, desincronizările sau aritmiile bătrânilor vocalişti sunt un pic prea caricaturale; unele comentarii sau reacții relative interpretării unora dintre ei sunt caraghioase. Detaliile tehnice despre care mai sporovăiesc uneori sunt exagerat de naive sau parțiale, puțin verosimile, iar pronunția termenilor muzicali italieni, ori a textelor de libret, inadmisibilă (ştie oricine, operiştii – fie ei americani! – fac eforturi serioase pentru acuratețe fonică).

Până, însă, la ”marea muzică” (playback), filmul te târăşte îndelung şi obositor prin streaşinile, canalele, măruntaiele sau catacombele unor oameni pe care, parcă, n-ai vrea să-i cunoşti personal. Ceea ce, drept este, e ca în viață. Doar că, mai ales când e vorba (şi) de muzică, parcă ai vrea ca filmul să adaste mai performant întru ficțional/ideal/utopic.

Istorie muzicală la Iaşi

Carmen CHELARU

Festivalul ieşean al Muzicii Româneşti! Optsprezece ediții s-au încheiat deja – zece în epoca vechiului regim, opt din 2007 încoace. Despre primele zece ediții se pot spune şi s-au spus multe lucruri frumoase, culminând cu constatarea că sălile se umpleau la mai toate concertele – unele chiar cu muzică de avangardă. Cei care am trăit acele momente – recunosc, de neuitat! – putem găsi astăzi şi explicații mai puțin exaltate: după anii '80, frigul, întunericul, restricțiile de tot felul, prea puținele evenimente culturale de autentică valoare fără „amprentă" – toate acestea şi încă altele îi aduceau

Dan Spînu

pe spectatori la manifestările festivalului. Iar dacă pe afiş apăreau nume precum *Madrigal*, *Voces, Cappella Transylvanica*, Emanuel Elenescu, Sofia Cosma, Emilia Petrescu, Martha Kessler, Ştefan şi Valentin Gheorghiu, Nelly Miricioiu, titluri ca *Oedip* de Enescu – interesul era maxim.

Festivalul de muzică românească a intrat apoi într-o lungă adormire, care părea că va dura, ca-n poveste, o sută de ani! După însă numai douăzeci, în 2007, rectorul de atunci al Universității de Arte *George Enescu*, compozitorul şi profesorul Viorel Munteanu l-a redeşteptat, cerând sprijin (şi primidu-l) de la instituția-soră, Filarmonica *Moldova* şi directorul ei, violonistul şi profesorul Bujor Prelipcean.

Vremurile erau altele, tentațiile mult mai multe, iar acum, cu transparența şi viteza de comunicare internaționale, curiozitățile față de sonorități şi producții autohtone au scăzut dramatic, atât în rândul artiştilor, cât şi în cel al publicului. Şi totuşi…

Ediția a optsprezecea a festivalului ieşean a fost neobişnuit de lungă, dar *obişnuit* de variată, „bucurîndu-se" de resurse (poate) mai mici ca oricînd, dar de o atenție ceva mai mare din partea mass-media audio-vizuală decît în anii din urmă. Douăsprezece zile, cu treisprezece manifestări! Muzică academică – simfonică, vocal-simfonică, concertantă, de cameră şi corală; muzică tradițională, pentru prima dată în acest festival folclor bucovinean autentic, cules şi interpretat în cadru academic; operă *pentru* şi *cu* copii – de asemenea o noutate în festival; şi vorbind de noutăți, o premieră absolută – spectacolul de încheiere cu **opera-rock** *Făt-Frumos din Lacrimă* după Mihai Eminescu, realizată printr-un substanțial efort artistic (şi nu numai) de profesori şi studenți ai Universității de Arte din Iaşi, împreună cu Casa de Cultură a Studenților, cu sprijinul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România – Asociația pentru Drepturi de Autor (UCMR–ADA), al unor sponsori şi cu participarea unor tineri solişti invitați.

Aş remarca mai întâi curajul compozitorului **Dan Spînu** – un curaj care a sfidat aproape imposibilul: să creezi un spectacol complex, în care să se întîlnească orchestră, grup vocal, dar mai presus de orice formație rock, solişti adecvați unui asemenea tip de emisie vocală, în plus libret integral în limba engleză, subtitrat pentru necunoscători, regie şi tot ce presupune desfăşurarea scenică… ! Şi toate astea pe un subiect inspirat din, nici mai mult nici mai puțin decât… Eminescu! Ca şi cum n-ar fi fost de ajuns, premiera a avut loc în inima Moldovei, unde publicul e cunoscut drept auster, exigent şi greu de convins în privința noutăților!

Ei bine, piedicile au căzut rând pe rând, aproape împotriva evidențelor, inițiatorul – tânărul compozitor, inginer, profesor şi interpret Dan Spînu – dovedind nu numai creativitate şi fantezie remarcabile, ci şi o neclintită

tenacitate în găsirea şi antrenarea celor mai diverse resurse umane şi materiale. Strădaniile sale nu au fost, bineînțeles, solitare. Mulți au pus umărul, dar mărturisesc că puțini au fost cei care chiar vedeau premiera realizată. Cu atât mai mare a fost surpriza şi satisfacția pentru aceşti semi-sceptici! Pot afirma aici şi acum că premiera spectacolului ***The One Born from a Tear*** – *Cel Născut dintr-o Lacrimă* – ce a avut loc în seara de **28 octombrie, în sala Casei de Cultură a Studenților din Iaşi** – însuşi spațiul fericit ales! – a constituit un început, *primul spectacol veritabil de operă-rock din istoria muzicii ieşene*!

Trebuie să admitem că un spectacol închegat, cu subiect, libret, desfăşurare scenică (fie şi schițată), în care să se întâlnească genul liric tradițional, cu una din cele mai noi şi mai – hai s-o spunem! – agresive forme de exprimare artistică, *rock*-ul nu are încă *fani* în toate categoriile de public, cel puțin la Iaşi; e nevoie aici, ca şi în muzica academică, de o experiență, de cultură în domeniu şi, de ce nu, de o anumită deschidere spre noile sfere muzicale.

De ce *operă rock* şi nu *musical* – cum apare în documentele publicitare ale Festivalului? Deşi nu mă consider un specialist al genului, aş puncta unele argumente astfel: prezența *formației* specifice, cu instrumente electronice şi amplificare – îndrăznesc să spun cam mare pentru spațiul şi relația cu celelalte

componente interpretative! Lipsa momentelor pur-teatrale, care fac din *musical* o rudă apropiată a operetei tradiţionale. Lipsa de asemenea – cu o scurtă excepţie, reuşită de altfel – a numerelor de dans/balet. Ca să adopt o cale de mijloc aş numi spectacolul *musical rock*.

Una peste alta, partitura elaborată de compozitorul Dan Spînu mi-a satisfăcut exigenţele prin consistenţă, simţul proporţiilor şi bun-gust, lipsa exagerărilor de orice fel, adaptarea ingenioasă, creativă a cunoscutului basm eminescian la asprimile limbajului muzical abordat. Pericolul căderii în vulgar sau grotesc – foarte posibile în situaţia dată – a fost evitat cu desăvârşire. Prin aceasta, spectacolul este abordabil, aş zice, de categorii mai diverse decât se-ntâmplă îndeobşte cu genul rock.

Ideea textului în limba engleză mi s-a părut iniţial oarecum hazardată, avînd în vedere deopotrivă soliştii şi publicul. Problema a fost rezolvată însă excelent printr-o subtitrare bine pusă la punct şi (în mod cert) printr-o asiduă muncă cu soliştii, privind dicţia şi pronunţia. S-a creat astfel o punte suplimentară, binevenită, între tradiţie şi nou, creînd totodată perspectivele unei circulaţii internaţionale a spectacolului – fie şi sub formă de înregistrare.

O plăcută surpriză am avut şi în zona interpreţilor. Voci soliste adaptate genului şi suficient de puternice pentru a face faţă decibelilor specifici. Prezenţe scenice agreabile şi adecvate, de la costume pînă la gestică şi mimică. Între solişti, **Alexandru Grosu** (rolul titular), **Mihai Popistaşu** (*Algar*), **Cristina Toşu** (*Joane*), **Andra Botez** (*Rowena*) şi **Maria Păuleţ** (*Regina*) sunt cu toţii absolvenţi sau în curs de desfăşurare a studiilor muzicale. Luînd în considerare tipul de muzică în discuţie, faptul a creat cu certitudine probleme de adaptare a emisiei vocale. Prin felul în care au rezolvat însă problemele tehnice este evident că toţi au avut sau au contacte şi cu sfera divertismentului muzical, experienţă deosebit de utilă în cazul de faţă. Dimpotrivă, interpreţii „dinafară” au trecut cu siguranţă mai uşor peste eventualele prejudecăţi academice, integrîndu-se firesc în fluxul artistic. Este cazul, între rolurile principale, al lui **Alexandru Iosipescu** (*Holt*).

Un moment de vîrf l-a constituit rolul episodic al medicinistei **Roxana Balcan Apetroaie** – *Bătrîna* (sic!) *vrăjitoare* – prezenţă scenică şi evoluţie vocală de irezistibilă atractivitate, dezinvoltură şi farmec, amplificate poate şi de caracterul pronunţat ritmic dansant al partiturii sale muzicale.

O misiune mai mult decât dificilă a revenit dirijorului **Bogdan Chiroşcă**, pe care muzicianul a dus-o excelent la bun sfârşit, aşa cum a făcut-o mereu în situaţii similare, în fruntea ansamblurilor artistice ale Universităţii de Arte şi ale Filarmonicii.

Şi revin la **Dan Spînu**, în postura sa de regizor, producător şi interpret. Experienţa de mai mulţi ani ca inginer de sunet şi redactor la Radio Iaşi, formarea politehnică (este absolvent al studiilor tehnice de construcţii de maşini) şi o consistentă practică interpretativă în genul *jazz–rock* l-au ajutat dintru început să creeze partitura spectacolului, care s-a constituit în lucrarea sa de doctorat, prezentată în aprilie 2013. Atunci (ca şi acum, de altfel!), punerea în scenă *de facto* a unei asemenea producţii ni s-a părut tuturor o utopie – prin genul de muzică, numărul interpreţilor, stilul interpretării, limba engleză *etc. etc.* În aceste condiţii, Dan Spînu a dovedit calităţi de manager nebănuite – poate chiar şi de el!

Din propriile mărturisiri, filmul pregătirii evenimentului a fost următorul: muzica gândită sub formă de album şi înregistrarea într-o primă versiune – necesară susţinerii tezei de doctorat – au pornit în toamna anului 2012 şi s-au finalizat provizoriu cu puţin înaintea susţinerii, la începutul lunii aprilie 2013. Soliştii erau diferiţi şi au conlucrat cu autorul cu colegialitate şi pasiune. În februarie anul acesta, tânărul muzician a reluat pregătirile, cu o nouă garnitură de solişti, antrenând de data asta şi colaboratorii necesari construirii spectacolului. Era perioada definitivării agendei Festivalului Muzicii Româneşti, care, datorită complexităţii producţiei coordonate de Dan Spînu, a fost fixată luând ca principal reper premiera în cauză. Aşa se face că şirul manifestărilor s-a încheiat şi nu greşesc să afirm, a culminat cu acest eveniment.

Treptat, repetiţiile s-au intensificat şi s-au extins. În primele două săptămîni din luna octombrie s-au alăturat orchestra şi grupul coral (pregătit de **George Dumitriu**). Din păcate, singurele repetiţii de ansamblu pe scena Casei de Cultură a Studenţilor au avut loc în preziua şi în ziua premierei – timp insuficient în special pentru probele necesare proporţionării şi reglării tuturor componentelor sonore – orchestră, cor, grupul instrumentelor electronice, voci. A fost, aş afirma, singura scădere a spectacolului.

Publicul! Intrarea liberă şi o publicitate bine construită, direcţionată mai ales către spectatorii tineri au adus o afluenţă de zile mari. Atmosfera animată şi entuziasmul în creştere au fost însă produsul exclusiv al valorii autentice a faptului artistic petrecut pe scenă! Nu au existat momente de ruptură a dinamismului expresiv, numerele muzicale au fost strâns sudate; emoţia născută şi treptat amplificată în spaţiul scenei a cuprins repede, fără drept de împotrivire, întreaga sală. Cei care la început îşi mai consultau mesageria telefonică, au sfârşit prin a fi contaminaţi de fluxul audio-vizual, iar finalul a ridicat sala în picioare, într-un entuziasm nedisimulat, dar elevat!

Cum afirmam mai sus, am certitudinea că am asistat la un episod de istorie muzicală vie – prima operă-rock în desfăşurare *live* pe o scenă ieşeană! În pofida dificultăţilor, spectacolul se cere reluat.

November jazz & Blues 2014 (II)

Florian LUNGU

Continuăm să depănăm din numărul trecut al revistei file de cronică ale celor 5 (cinci!) festivaluri de jazz şi blues care au avut loc în luna noiembrie a. c. Ei bine, s-a întâmplat pentru prima oară în areal autohton să se suprapună, să se conjuge într-o unică zi, 15 noiembrie 2014, trei momente festivaliere româneşti concomitent în trei oraşe... Galaţi, Sibiu, Timişoara,– să recunoaştem, o performanţă singulară! Este şi motivul pentru care, fiindu-mi imposibil să mă aflu simultan în trei locuri, voi menţiona, fără a-l comenta, noul eveniment festivalier derulat între 14 şi 16 noiembrie la Casa de Cultură a Sindicatelor din Sibiu sub genericul **„Mozaic Jazz"**, altul decât tradiţionalul Jazz Fest manageriat de **HJK Schmidt** în perioada 20-26 octombrie. Având drept targeturi ale selecţiei valorice „artişti internaţionali consacraţi cât şi proiecte inedite, voci extraordinare, instrumentişti virtuozi şi artişti români" şi vizând intenţia exprimată de directorul manifestării, **Silviu Scrob**, aceea „de a asigura un ***mozaic*** incitant de trupe", oaspeţii primei ediţii a noului festival au propus melomanilor şase recitaluri susţinute după cum urmează: cântăreaţa de origine maghiară **Nikoletta Szoke** în fruntea propriului quartet; **„Trilok Gurtu Band"** – celebrul percuţionist fiind capul de afiş al Festivalului; notoriul clarinetist **David Krakauer** cu al său insolit show **„Ancestral Groove"** ce cultivă îngemănarea dintre muzica clasică şi jazz; faimosul saxofonist american **Steve Coleman** cu combo-ul propriu **„Five Elements"**; **„Tord Gustavsen Ensemble"**, grup al valorosului pianist norvegian lider; iar drept epilog, evoluţia formaţiei autohtone **„BaLaKo"** (**Balcan Latin Kollective**) – grup condus de trompetistul **Sebastian Burneci**, recomandat prin participări pe prestigioase podiumuri internaţionale precum cele ale Festivalurilor „Montreux Jazz" (Elveţia) şi „North Sea Jazz" (Olanda).

Doar câteva zile mai târziu am urmărit integral **„Ploieşti Hot Jazz Summit Festival"** organizat de **Filarmonica „Paul Constantinescu"** din municipiul prahovean în răstimpul 20-23 noiembrie în sala de concerte „Ion Baciu". Vorbim despre ediţia I a unei noi sărbători muzicale de gen în areal autohton, celelalte două fiind, cronologic, „Danube Jazz and Blues" de la Galaţi şi amintitul „Mozaic Jazz Festival". Iniţiat de directorul Filarmonicii ploieştene, dirijorul **Radu Postăvaru**, Festivalul **„Hot Jazz Summit"** s-a impus ca un eveniment bine conceput, echilibrat, întru totul izbutit, realizând o justă proporţie între valoare artistică şi accesibilitate a limbajului sonor pentru marele public.

„Copertele de sunet" ale Festivalului au cucerit prin densitate şi substanţialitate. Astfel, seara de 20 noiembrie numită **„Classy Jass"** (al doilea cuvânt din titlu fiind o aluzie la vechea denominaţie a jazz-ului de la începutul veacului trecut) a adus la rampă orchestra Filarmonicii şi doi apreciaţi invitaţi, „prinţul baghetei", dirijorul **Ilarion Ionescu-Galaţi** şi fiul acestuia, violonistul **Florin Ionescu-Galaţi**, în tălmăcirea de ţinută a unui program deosebit de incitant cu lucrări ale notoriilor compozitori americani **George Gershwin**, **Scott Joplin**, **Aaron Copland**, **C. Custer**, **John Williams**, **Leonard Bernstein**. Îndelungile aplauze şi solicitarea acordării unui bis au îndreptăţit reuşita deplină a serii de jazz simfonic.

Dedicată jazz-ului propriuzis cu un accent special pus pe performanţa interpretativă, seara a doua a fost deschisă de cel mai bun grup vocal al nostru, sextetul mixt **„Jazzappella"** alcătuit din **Ana Băncescu**, **Zoltan Andras**, **Elena Moroşanu**, **Mihai Grigore**, **Ana-Cristina Leonte**, **Bogdan Tudor**. Glasuri suple, omogen integrate în grup, bine sincronizate ritmic, angajate în ilustrarea cu profesionalism şi entuziasm a unui evantai stilistic policrom propriu unor cunoscute teme din repertoriul internaţional dar şi unor compoziţii originale ale lui **Zoltan Andras** – „Could You Believe", „My Butterfly".

Deşi foarte tânăr (21 de ani), pianistul **Alex Pădureanu**, student în anul III la Clasa de Jazz a profesorului **Mircea Tiberian** de la **Universitatea Naţională de Muzică** bucureşteană, a uimit asistenţa prin virtuozitatea fără egal pe claviatură, tehnică acreditând însă un bogat vestiment armonic şi slujind concretizării în sunet a inventivităţii improvizatorice. **Alex Pădureanu** a fost secondat cu fidelitate de coechipierii săi de trio, bass-istul **Cristi Băran** şi bateristul **Albert Gheorghe**, în redimensionarea cu proprii argumente expresive a unor cunoscute standarduri de jazz.

Cea de a treia seară a revenit interpreţilor de blues. Creator de proiecte de show, solist vocal şi compozitor, apreciat realizator de emisiuni TV şi producător de discuri, **Mike Godoroja** şi ai săi colegi de scenă reuniţi sub genericul **„Blue Spirit"** – **Vali Vătuiu** - baterie, **Alexandru Davidescu** - ghitară bass, **Alex Vişan** - ghitară, buzuki, background vocal, **Mihai T. Alexandru** - ghitară, banjo, acordeon, mandolină, dulcimer – au fermecat efectiv publicul cu inspiratul show intitulat „Diavolul şi Robert Johnson".

Prin contrast cu sonorităţile pline de forţă ale acestui grup, au urmat binecuvântate momente de lirism şi intimitate sonoră oferite cu inteligenţă, bun gust, rafinament instrumental şi vocal de „Mr. Blues" **A. G. Weinberger** – sau cum se autodefineşte mai nou „Gringo de România". Profesionist al ghitarei, al muzicuţei, posesor al unui timbru vocal pregnant, inconfundabil, charismaticul artist ne-a condus prin vrăjitele tărâmuri ale blues-ului (şi cu inserturi de country music, jazz) într-un recital plin de culoare şi expresivitate, fiind însoţit în demersul scenic de elevul său, ghitaristul **David Ştef**.

Şi a venit seara-epilog, duminică 23 noiembrie, pe care am putea să o definim ca o seară a surprizelor. Au urcat pe scenă succesiv doi protagonişti ploieşteni. Contra-tenorul nepereche **Cezar Ouatu** supranumit „The Voice", absolvent al Conservatorului „Giuseppe Verdi" din Milano, a abordat nu fără succes, pe lângă „pop-opera" şi folclor, domeniul jazz-ului. Recitalul său a fost acompaniat în chip creativ de un foarte bun trio instrumental compus din pianistul **Puiu Pascu**, bass-istul **Vurgil Popescu** şi bateristul **Titi Herescu**; pentru diversitate, au mai fost invitaţi doi instrumentişti ploieşteni, trompetistul **Sorrel Chiriac** şi naistul **Romeo Văduva**. Dacă subiectul de maxim interes al recitalului l-a constituit glasul de excepţie al lui **Cezat Ouatu**, surpriza finalului Festivalului a adus-o cu sine Quartetul bass-istului ploieştean **Răzvan Cojanu** (cântând alternativ la contrabass şi ghitară bass) reunind încă trei dintre cei mai reliefaţi reprezentanţi ai tinerei generaţii de jazzmanm-i români, pianistul **Albert Tajti** (originar din Cluj), bateristul **Tavi Scurtu** (originar din Timişoara) şi ghitaristul **Liviu Negru** (originar din Chişinău). Programul propus de ei a evidenţiat un grad înalt de ingeniozitate, nu doar în privinţa admirabilelor compoziţii semnate de **Răzvan Cojanu** şi **Liviu Negru** ci şi datorită investiţiei de fantezie vădită în surprinzătoarele aranjamente conferite unor teme de **Miles Davis**, **Johnny Răducanu**, **Bronislav Kaper**, **Joseph Kosma**.

Rezumată în trei cuvinte, ţinuta **Festivalului „Ploieşti Hot Jazz Summit"** s-ar defini drept PATRU SERI MEMORABILE!

Hänsel şi Gretel

Oana GEORGESCU

La puţin timp de la deschiderea stagiunii 2014-2015 cu spectacolul ”*Don Pasquale”* (regia Cristian Mihăilescu), Opera Comică pentru Copii le-a pregătit spectatorilor de toate vârstele o întâlnire specială cu personajele uneia dintre cele mai iubite creaţii muzicale pentru copii: ”Hänsel şi Gretel”, adaptare după Engelbert Humperdinck. “*Lumea poveştilor este un tărâm feeric în care ne găsim cele mai ascunse înţelesuri atunci când suntem mici şi în care căutăm să ne refugiem, măcar pentru un moment, atunci când suntem mari. Prin noua sa producţie, Hänsel şi Gretel, Opera Comică pentru Copii vine în întâmpinarea nevoii publicului de toate vârstele, de magie, de frumos şi de poveste. Împreună am descoperit aventurile celor doi copii minunaţi, eroii celei dintâi premiere a acestei stagiuni.”* - a declarat Felicia Filip, directorul general al instituţiei.

G. Mihăilescu, F. Filip

Apreciat pe toate marile scene lirice ale lumii, spectacolul muzical a prins viaţă pe scena Operei Comice pentru Copii, sub semnătura unei echipe foarte valoroase: regia – Cristian Mihăilescu, conducerea muzicală – Ciprian Teodoraşcu, scenografia – Viorica Petrovici şi coregrafia – Cătălin Caracaş. Îndrăgitele personaje sunt puse în valoare prin interpretarea soliştilor Raluca Oprea, Eliza Lassel (Hänsel), Oana Şerban, Virginia Stamate (Gretel), Ioana Bitere (Gretel şi Mama), Mirela Dumitrescu (Mama), Vicenţiu Ţăranu, Dani Filipescu, Fang Shuang (Tata), Gabi Daha, Valentin Racoveanu (Vrăjitoarea) şi Lucia Racoveanu (Zâna Nopţii, Zâna Zorilor, Piticul).

“*Hänsel şi Gretel este cea mai cunoscută operă pentru copii de pe întreg mapamondul. Nu există scenă de operă din lume care să n-o fi montat măcar o dată, de aceea miza este uriaşă. Regizorul îşi pune problema ce vrea să sublinieze din această poveste perfectă. Pe mine m-a atras inteligenţa celor doi copii, evoluţia lor de la joc la o instantanee maturizare. Hänsel şi sora lui, Gretel, sunt puşi în situaţia să se salveze şi să învingă vrăjitoarea, o forţă aparent mult mai puternică şi opresivă. Dar inteligenţa lor, de care aminteam, învinge, aşa cum tinereţea trebuie să învingă mereu. şi peste toate acestea, răsună muzica lui Humperdinck, nobilă, strălucitoare, tulburătoare şi lirică în acelaşi timp. Hänsel, Gretel şi Humperdinck sunt învingătorii spectacolului imaginat de mine.”* - a spus regizorul Cristian Mihăilescu.

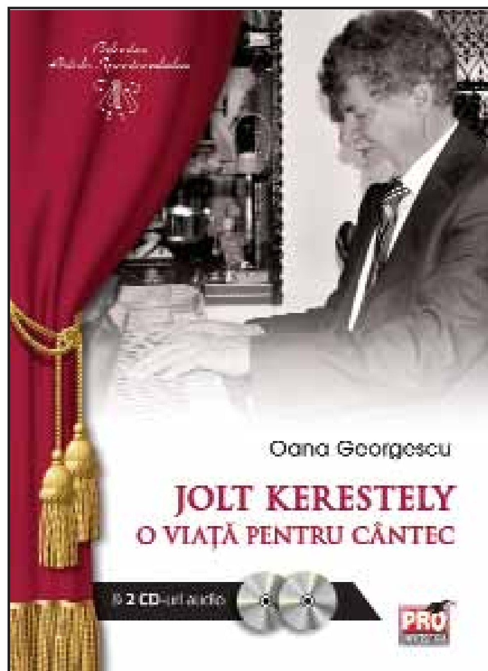
În cadrul stagiunii 2014-2015, Opera Comică pentru Copii va prezenta alte patru noi producţii: ”*Poveste de Crăciun*” (spectacol mozaic cu Stela Popescu, Alexandru Arşinel, Vlad Rădescu şi Corul de copii ”*Symbol*”, dar şi cu Nicu Alifantis şi Ducu Berzi, invitaţi speciali), musicalul ”*Peter Pan*”, spectacolul de operă ”*Flautul fermecat*” şi baletul ”*Fetiţa cu chibrituri*”.

Spectacolul dedicat Zilei Naţionale i-a reunit pe scenă pe soliştii Operei Comice pentru Copii şi pe tinerii olimpici de la Colegiul Naţional de Muzică “*George Enescu*“ din Bucureşti. Ei au susţinut un concert extraordinar al cărui program a inclus lucrări clasice, de mare popularitate, din repertoriul românesc şi universal. Orchestra Colegiului Naţional de Muzică *“George Enescu*” i-a acompaniat pe soprana Oana Şerban, pe tenorul Andrei Lazăr şi pe Ştefan Schuller (bas), alături de tinerii olimpici Paul Răducanu (vioară), Maria Jurcă (vioară) şi Alexandra Curcă (violoncel). Conducerea muzicală a fost asigurată de tânărul dirijor Gheorghe Iliuţă. “*Ziua Naţională a României este prilej de sărbătoare pentru românii de pretutindeni. Este momentul din an când ne raportăm cu emoţie la istoria neamului şi privim cu speranţă spre viitor. Avem tineri talentaţi, care ne reprezintă cu succes ţara la nivel internaţional, şi este datoria noastră să-i promovăm, să-i susţinem şi să le aplaudăm rezultatele. Tinerii muzicieni români care au atins performanţe remarcabile au meritat sala arhiplină, care le-a mulţumit prin căldura aplauzelor pentru modul în care au ales să fie ambasadori ai României.*” - a declarat Felicia Filip.

O viață închinată muzicii

Octavian URSULESCU

Cred că nimic nu poate fi mai frumos, mai îmbătător decât să mergi pe “aleile” unui târg de carte. Nu ştiu alții cum sunt sau cum simt, dar pe mine aroma paginii tipărite mă atrage ca un parfum scump, “miros” cartea înainte de a o citi, asta poate şi pentru că am prins tipografia cu litere de plumb, mă fascina dexteritatea zețarilor (încercați azi să mai găsiți pe cineva care să poată citi literele pe dos!), mângâiam hârtia umedă, aşa cum venea din tipografie la corectură, la “Contemporanul” şi “Scânteia tineretului”, cimitire (dragi şi de neuitat, însă) ale tinereții mele, vorba poetului. Dacă aş avea bani şi timp să le citesc aş cumpăra toate cărțile bune din lume (fiindcă sunt şi destule pentru care se taie aiurea pădurile), cu gândul acesta cutreieram Târgul internațional de carte “Gaudeamus”. M-aş fi dus în fiecare zi, dar fie n-am putut să ajung (ca la lansarea de carte a prietenului Ion Marin sau la colega mea de mic ecran, Marina Almăşan), fie pur şi simplu nu mi-am putut învinge groaza drumului până la Romexpo. Acolo totul e o aventură, accesul e o corvoadă, parcarea cumplită, cei care dirijează automobilele deloc prietenoşi, iar în interiorul pavilionului, după ce ajungi acolo nervos şi transpirat, zadarnic ai căuta pe cineva care să te îndrume, când cauți un stand anume încercând să te strecori pe “potecile” strâmte, nemaivorbind de un elementar serviciu de pază şi securitate (anul trecut lui Alexandru Jula i s-a furat aici borseta cu acte, bani, telefoane, carduri şi nici n-a avut cui să reclame!). O bilă neagră aşadar pentru organizatorii de la SRR, pentru că am văzut cu ochii mei cum persoane care vizibil n-aveau nimic de-a face cu cititul furau fără probleme cărți sau dădeau buzna la gustările de protocol unde, se înțelege, nu aveau ce căuta. Dar să trecem peste toate astea, pentru că pentru aceia care iubesc lectura a fost un adevărat regal, chiar dacă m-a durut inima să văd cărți tipărite senzațional, color, cartonate, ajungând să se vândă cu 5 lei... Titlul se referă la volumele cu subiect muzical, care fireşte că au fost numeroase, dar cum să le afli pe toate? Nu pot totuşi trece cu vederea cartea zugrăvind cariera excepțională în muzica uşoară a compozitorului Marius Țeicu, cea în care Nicolae Covaci şi-a continuat destăinuirile legate de istoria legendarei formații pe care a înființat-o la Timişoara, Phoenix (la lansare au fost invitați Florin-Silviu Ursulescu, Mircea Florian, Anton Petraşincu, venit special din Germania) sau volumul “Ioan Holender de la Viena la Timişoara” (facem ce facem şi tot acolo ajungem!), semnat de Cornel Ungureanu şi Vasile Bogdan la editura Brumar. Nu pot să nu recunosc că m-a încercat o sinceră mândrie când am aflat că Holender a citit cu religiozitate şi a respectat săptămânalul “Contemporanul”, în timpul directoratului lui George Ivaşcu, din perioada când şi eu eram titularul unei coloane intitulate “Muzica uşoară”!

Marian Bârgău, Jolt Kerestely, O. Georgescu

Bucuria noastră, a iubitorilor de muzică, a fost când cineva de la Târg ne-a spus, mai în glumă, mai în serios, că programul s-a prelungit în acele zile după orele 20, de închidere, datorită afluenței publicului la sesiunea de autografe, atât la lansarea cărții autobiografice a lui Klaus Iohannis, aruncate pe piață extrem de inspirat la doar câteva zile de la victoria sa în alegeri, cât şi la aceea despre viața lui Jolt Kerestely, scrisă de Oana Georgescu! Să fie Kerestely, patriarhul veşnic tânăr, la cei 80 de ani ai săi, asimilat unui “preşedinte” al muzicii uşoare româneşti? A fost doar una din numeroasele glume spuse la acest eveniment memorabil, la care peste o sută de participanți au făcut neîncăpătoare sala Cupola de la Romexpo (cărțile pregătite s-au epuizat rapid, directorul Marian Bârgău

J. Kerestely, Raoul, S. Enache, G. Stanca

aducând imediat de la stand alte câteva zeci!), tonul dându-l, ca de obicei, Ioan Gauzin, acest mare prieten al muzicii, cu umoru-i proverbial, de esenţă tare, basarabeană. Ioan Gauzin (director general al companiei Nidec ASI RO srl) şi distinsa sa soţie Livia au fost sponsorii acestei apariţii editoriale de excepţie: 322 de pagini, mărturii ale unor nume binecunoscute, iconografie extrem de bogată, plus 2 CD-uri, cu 41 de şlagăre (este prima carte care apare însoţită nu de unul, ci de două CD-uri!). După ce a publicat un volum dedicat pianistei Dana Protopopescu, două lui Cornel Fugaru şi tot două lui Alexandru Jula, tânăra scriitoare Oana Georgescu ne propune o nouă carte ce se citeşte pe nerăsuflate (actriţa Alexandra Velniciuc i-a mărturisit că a stat până la 4 dimineaţa, neputând s-o lase din mână!). Dar ce poate fi atât de pasionant în viaţa unui muzician? Simplu: însăşi viaţa lui! Oana Georgescu coordonează la editura Pro Universitaria colecţia "Artele spectacolului", următoarea apariţie anunţată fiind autobiografia lui Cornel Constantiniu. Revenind la cartea de faţă, cităm din prefaţa autoarei: "Încă din momentul lansării colecţiei "Artele spectacolului", la iniţiativa Grupului Editorial "Pro Universitaria", am ştiut că marele compozitor Jolt Kerestely îşi va avea locul său. Am crezut în visul meu de a dedica o carte unei VIEŢI oferite necondiţionat CÂNTECULUI, muzicii uşoare româneşti, iubirii, artei, artiştilor, şlagărului, scenei, familiei... Dar mai ales de a o dedica unui OM atât de aparte, atât de sensibil, aşa cum nu s-a mai văzut şi aşa cum nu s-a mai întâlnit, după cum au povestit toţi aceia care îl cunosc, compozitori, interpreţi, textieri, actori, scriitori, poeţi, colegi de breaslă, regizori, oameni de televiziune, prieteni. Pentru că această colecţie este dedicată acelora care au făcut Artă din meseria lor şi care, prin confesiunile, activitatea şi cariera lor, ne poartă prin ungherele aproape neştiute aflate în culisele singurului spectacol care nu se joacă, "spectacolul" vieţii. Acest volum este o mărturie din timp şi peste timpuri a VIEŢII şi a carierei unui compozitor care a scris şi a lansat sute de şlagăre şi care şi-a încredinţat creaţia celor mai valoroşi interpreţi de muzică uşoară şi nu numai. Marile lor voci, personalitatea acestor artişti au purtat peste tot, în România şi în lume, muzica lui

M. Voican Ghioroiu, A. Velniciuc

Jolt Kerestely, care nu s-a demodat nici o clipă. Pot da doar exemplul "Copacului", marele şlagăr al compozitorului, care şi acum, după mai bine de 40 de ani de la interpretarea unică a lui Aurelian Andreescu, înregistrează recorduri de audienţă demne de Guiness Book! Această carte este mai mult decât o confesiune, este povestea unei vieţi, cu momente, trăiri şi întâmplări mărturisite poate pentru prima dată de compozitorul Jolt Kerestely, dar şi de aceia care au avut şi au privilegiul de a-i fi aproape. Printre aceştia, o spun cu mândrie, mă aflu şi eu!".

Mulţi dintre cei care apar în carte, în text şi în fotografii, au ţinut să fie prezenţi la lansarea cărţii "Jolt Kerestely, o viaţă pentru muzică", dar au fost şi câteva frumoase surprize. Astfel, am amintit de Alexandra Velniciuc, mare iubitoare şi cunoscătoare a genului (deşi emisiunea "Atenţie, se cântă!" de la TVR, moderată de ea alături de Horia Moculescu, a fost scoasă nejustificat din grilă, frumoasa actriţă prezintă

J. Kerestely, D. Gheorghe

Oana Georgescu, Stela Enache

buchet de crizanteme” - solista şi-a acontat deja prima piesă pe 2015 a maestrului!). Citiți cartea şi descoperiți acolo amintirile formidabile ale compozitorului Dani Constantin, cel căruia Kerestely i-a fost mentor în studioul de înregistrări de la TVR, acolo unde au făcut emoționați primele imprimări Natalia Guberna sau Marian Spânoche (chiar dacă nu i-au cântat nici o compoziție lui “Joly”!). Colegii compozitori au fost reprezentați la vârf de George Natsis (care i-a dat cu această ocazie un... ultimatum lui Andrei Kerestely, pentru ca acesta să-şi depună dosarul la UCMR!) şi Virgil Popescu, în timp ce directorul festivalului internațional “Dan Spătaru” de la Medgidia, Daniel Gheorghe, a rememorat prestația obiectivă în juriu

festivaluri muzicale mari, joacă şi... cântă), dar au ținut să nu rateze evenimentul nici Raoul (îndrăgitul cantautor a fugit apoi la un concert tocmai la Craiova), Aurel Moga, omul de televiziune Cristi Groza (fratele Loredanei), Alina şi Romeo Negoiasă (ALESIS), apoi eleganta doamnă implicată în atâtea proiecte majore ale lui Fuego, Elena Stoica (ca de fiecare dată, alături de noi cu licori de la Panciu!), vocea inconfundabilă de la Radio România, Lucia Popescu Moraru şi soțul ei, marele actor Marin Moraru, scriitorii Aurel V. Zgheran (sosit special de la Buhuşi) şi Marin Voican Ghioroiu, profesoara şi cântăreața Gabriela Boțan. Sigur, unii dintre cei de mai sus pot fi văzuți în câte o fotografie, dar grosul invitaților a fost dat de cei care apar în mod consistent în carte, cu text, fotografii şi melodii pe CD-uri. Ne-am bucurat mult s-o revedem pe Margareta Pâslaru, care apare pe CD-uri cu melodiile “El te-aşteaptă” şi “Iubiri platonice”, chiar dacă n-a putut zăbovi prea mult. Stela Enache este una din vedetele cu care colaborează intens compozitorul în ultima vreme, rezultatul fiind piesele de succes “Luna cântă samba” şi “Cântec de leagăn”. Apoi, cum ar fi putut lipsi oare Dorin Anastasiu, al cărui mare hit este “Într-un oraş, într-un tramvai”, Emilia Dițu (“Dragoste de corturar”), Marina Florea (“Un

G. Boțan, Miss Mary

Raoul, D. Constantin, J. Kerestely, A. Velniciuc, I. Gauzin

a compozitorului, transmițându-i şi salutul primarului Marian Iordache. Şi dacă tot am vorbit mai devreme de surprize, în acest capitol s-ar înscrie apariția scriitorului George Stanca (i-a consacrat lui Kerestely un articol superb) şi, țineți-vă bine,... a mesagerului Pompiliei Stoian! E bine de ştiut că Oana Georgescu i-a ascuns lui Kerestely numele unora dintre cei care au vorbit despre el în carte, între aceştia fiind şi Pompilia Stoian, care a transmis un mesaj emoționant din Germania, fiind acum reprezentată de vărul ei, Dan. Adriana Marian, alt nume important al adevăratului Radio România, cel de altădată,

C. A. Vlad, S. Enache, L. Gauzin, D. Ilişiu, I. Gauzin

a vorbit de difuzarea masivă a creațiilor lui Joly în emisiunile sale (la Radio) şi ale soțului ei Gheorghe E. Marian (la TVR). I-a dedicat un catren spumos sărbătoritului (fiindcă la urma urmei era o sărbătoare) actrița Doina Ghițescu, iar poeții preferați ai compozitorului, alături de care a câştigat atâtea premii, Carmen Aldea Vlad (venită de la Constanța) şi Marian Stere, au adus o undă de emoție suplimentară prin cuvintele lor meşteşugite. Şi pentru că autoarea a adus vorba de "Copacul" (pe CD este şi versiunea cu marea soprană Angela Gheorghiu), nu au lipsit cei care reprezintă una din preocupările constante ale lui Jolt Kerestely – muzica pentru copii şi încurajarea talentelor de mâine. L-au îmbrățişat cu căldură pe mentorul lor iubit Miss Mary (Maria Alexandra Florea e pe CD cu "Gînduri împlinite") şi Alina Păun ("Între DA sau NU"), ambele astăzi adolescente încântătoare, iar profesoara Cristina Manoliu Săvulescu (ansamblul "Sunetul muzicii") a venit de mână cu două din fetițele alături de care Jolt Kerestely a cucerit Marele Premiu la "Mamaia copiilor" în 2012 (cu "Aritmetica", versuri George Popovici), dar şi cu un băiețel de 7 ani, care cântă dumnezeieşte "Copacul". Cu această formidabilă "tânără gardă" alături şi cu vitalitatea-i contaminantă, Jolt Kerestely ne anunță încă mulți ani de şlagăre şi muzică bună. Până una-alta, autoarea şi editura ne invită în lunile ce vin la alte câteva lansări ale acestui volum remarcabil – o mică istorie a muzicii uşoare româneşti din ultimele şase decenii...

Iată şi discursul lui Jolt Kerestely:

Pe toți cei prezenți vă consider prieteni, aşa că vă spun "Bine ați venit dragii mei prieteni la această lansare de carte despre un om care a muncit o viață întreagă fără odihnă, cu dăruire şi şi-a pus sufletul în slujba muzicii.

Cei care mă cunosc ştiu că sunt un om foarte echilibrat, respectuos cu toată lumea, dar în acelaşi timp şi un om vesel, optimist, care oricând e gata să glumească.

George Natsis

*Chiar aş vrea să încep cu o glumă. Odată, un om l-a întrebat pe Dumnezeu cât înseamnă pentru el 1 milion de ani. Dumnezeu i-a răspuns "**o secundă**". Dar cât face pentru Dumnezeu un milion de EURO? Dumnezeu i-a spus **"un cent"**. Atunci, omul l-a rugat pe Dumnezeu să-i dea un cent, iar Dumnezeu i-a răspuns, sigur că da, aşteaptă **"o secundă"**! Dacă mă întrebați cum a fost viața mea până acum, aş răspunde şi eu la fel: **o secundă.***

Marina Florea

Viața am trăit-o la maximă intensitate, ca un vulcan care nu a avut perioade de acalmie, chiar şi acum la vârsta mea ard fără încetare. Iubesc tot ce a creat Dumnezeu: semenii mei, florile, natura, (bineînțeles, şi femeile !).

Acum, poate mă înțelegeți de ce spun că viața mea a durat ***o secundă****. Cel mai mare dar de la Dumnezeu - în afară de talent - a fost să fiu fericit prin muncă.*

Tot ceea ce fac, indiferent despre ce activitate este vorba, com-poziții, înre-gistrări în studio, lecții de pian, de teorie muzicală, fac cumpărături, merg la piață, gătesc, dacă se iveşte ceva de reparat prin casă, o fac cu plăcere.

Un loc important în activitatea mea este sportul – nu mai vorbesc mersul cu bicicleta, domeniu în care am ajuns deja de poveste, dar chiar totul fac cu dragoste.

Emilia Dițu, George şi Marcela Natsis, Stela Enache, Marian Stere

Autoarea

Atunci când munceşti de plăcere, nu oboseşti.

Atât despre mine. Restul veți găsi în cartea ***„O viață pentru muzică”*** *scrisă de Oana Georgescu.*

Îți mulțumesc, Oana, pentru efortul depus!

La urmă i-am lăsat pe bunii mei prieteni, familia Gauzin, Livia şi Vali, care au contribuit la apariția acestei cărți.

Vă mulțumesc şi vă iubesc.

(**Foto: Sebastian Oros**)

Flash

M. ANTON

Andreea Bălan a lansat o nouă piesă, “RECE”, o confesiune despre tot ce s-a petrecut în viața sa în ultima perioadă. Atât piesa compusă de Fly Project, cât şi videoclipul regizat de Bogdan Daragiu sunt inspirate din experiențele personale ale Andreei. În clip, scena este prezentată ca un refugiu, iar muzica îi dă puterea de a merge mai departe.

Bobby Stoica

Compozitorul şi producătorul **Bobby Stoica** (ex - Voltaj) se află la primul său film de lung metraj în calitate de compozitor. El a realizat coloana sonoră a filmului “Terapie pentru crimă“ - primul film românesc de acțiune cu o “femme fatale” în rol principal şi printre puținele filme

actuale cu o coloană sonoră originală. Filmul a fost produs în regim independent de Dan Burlac şi recent selecționat la Festivalul de Film de la Toronto pentru întreaga activitate, iar coloana sonoră şi muzica originală au fost realizate de Stoica împreună cu echipa sa de la Voltart.

Keo lansează piesa "După furtună", o piesă aparte , fiind un răspuns la adresa tuturor misterelor şi întrebărilor din jurul vieții sale. Artistul a investit o certă putere creativă, folosind ca inspirație situații şi stări cu care s-a confruntat de-a lungul timpului.

Single "În Moldova", o coproducție Cat Music şi Voices Media, compus de protagoniştii **Cristyz** şi **Pavel Stratan**, iar videoclipul regizat de Ioana Gomoi îi aduce pe cei doi artişti într-o locație plină de farmec cultural şi tradiție, Cetatea Neamțului. În clip, alături de cei doi, regăsim şi Ansamblul Ozana din Neamț. Dacă tânărul Cristyz este la început de drum, Pavel Stratan şi-a început cariera muzicală la debutul anilor 2000 şi a lansat 3 materiale discografice, dar şi numeroase hituri.

După şase luni în care a marcat trei hituri nr.1 în calitate de solist şi compozitor, **Adrian Sînă** lansează un videoclip aparte, "Tu m-ai dat gata", o declarație de dragoste. Videoclipul este gândit pe un scenariu scris de Adrian în regia lui Iulian Moga. Piesa a fost compusă şi produsă în studiourile Premium Artist,

Matteo lansează un videoclip pentru piesa "Pe drumul meu", interpretată alături de Like Chocolate şi produsă de Lanoy Production.

Dorian Popa: după piesa sa de debut, "Cât trei", a filmat primul videoclip din cariera solo, pentru piesa "Pe placul tău", compusă de Mihai Boldea (Mahia Beldo) şi Claudiu Polk (Doddy). Filmările, în regia lui Richard şi Claudiu Stan, au avut loc la Curtea Domnească din Domneşti şi la Brăneşti. "Pe placul tău" este produsă în studiourile Scandalos Music/ Musicexpert Company pentru MediaPro Music.

Keo

Dima Trofim, cântărețul care a devenit cunoscut odată cu trupa LaLa Band, a filmat primul videoclip din cariera solo, pentru piesa "Cerşesc iubire", compusă de Radu Sârbu & Sianna şi produsă de Rassada Music. Filmările au avut loc în incinta Press House Ballroom, iar regia a fost semnată de Mariana Marinescu şi Ana Sârbu. Invitată specială şi cea care a jucat rolul femeii fatale în această poveste a fost Iulia Vântur.

Peter Pop, pe numele său real Bogdan Petre Popa, lansează "Tu mă faci mai bun", primul single din cariera sa muzicală, compus de Max Chisaru, Smiley şi Bogdan Petre Popa (muzică şi versuri). Regia videoclipului este semnată de Catrinel Dănăiață.

După ce au lansat hiturile "Ecou" şi "Mamma Mia (He's Italiano)", **Glance** şi **Elena Gheorghe** continuă povestea de succes cu single-ul "În bucăți", lansat alături de NAGUALE. Piesa este produsă şi compusă de KAZIBO Music - Alex Pelin şi Ovidiu Baciu (Naguale). Videoclipul regizat de Dan Petcan îi plasează pe cei 3 artişti, Glance, Elena şi Naguale, într-un scenariu emoționant, iar Ovidiu Baciu (NAGUALE) preia rolul liberului arbitru.

3 Sud Est: single „Liberi", compus de Laurențiu Duță, versurile sunt scrise de Laurențiu, alături de Viorel Sipoş, iar invitatul special la această piesă este Marcian Petrescu - muzicuță. Videoclipul piesei este regizat de Dan Petcan şi filmat în mai multe locuri impresionante din România, printre care Vulcanii Noroioşi.

Akcent lansează "Every time (Turn My Life Around)", în colaborare cu Ronnie Bassroller, un DJ şi producător indian. Akcent se bucură de un mare succes în rândul publicului din India, apoi s-au legat şi colaborări cu artişti locali. Adrian Sînă a cooptat-o pe Anushka Manchanda pentru a-şi adăuga vocea pe o variantă a hitului "I'm Sorry". Akcent şi Ronnie s-au cunoscut în urmă cu 2 ani, iar vocea lui Adrian se îmbină perfect cu sound-ul de electronic dance music.

Alama: dacă în 2010, Alama lansa piesa "Prietena ta", acum, după aproape patru ani, artistul lansează continuarea poveştii - o nouă piesă, "Prietena ta (Part 2)".

Viky Red. După piese precum 'Miroase a dragoste de o vară' sau 'Vânzător de lumină', Viky continuă seria lansărilor cu un nou single: I Really Do.

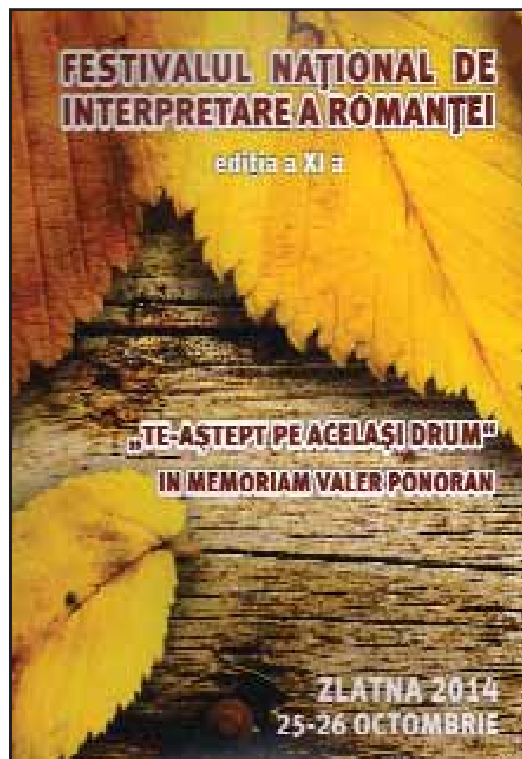
Aurul Apusenilor

Octavian URSULESCU

În condițiile în care aurul de sub pământ aşteaptă încă mâinile harnice ale românilor (nu pot accepta ideea că în toate cele trebuie să vină străinii să ne dirijeze, ca şi cum noi am fi uitat brusc tot ce ştiam şi făceam bine de veacuri!), bogăția s-a mutat la suprafață, exploatând resursele de talent ale slujitorilor muzicii. Astfel, Festivalul național de interpretare a romanței "Te-aştept pe-acelaşi drum" - In memoriam Valer Ponoran a ajuns, la a XI-a ediție a sa, la o maturitate organizatorică de invidiat de către manifestări găzduite de localități mult mai mari, cu pretenții. Cum se întâmplă adesea, faima festivalului s-a dus rapid prin țară, aşa explicându-se prezența în concurs a câtorva din cele mai bune voci, unele laureate, de la "Crizantema de aur", port-drapelul autorizat al romanței româneşti. În atari condiții, nivelul a fost unul extrem de ridicat, fiind indiscutabil cea mai puternică ediție de până acum, după spusele sufletului evenimentului, primarul meloman (dacă ați şti ce frumos cântă!) Silviu Ponoran. Nu, nu este nici o coincidență de nume: dânsul este fiul muzicianului şi profesorului omagiat, plecat dintre noi la o vârstă venerabilă cu câțiva ani în urmă. Valer Ponoran a fost o lungă perioadă de timp secretar muzical al Teatrului muzical "Nae Leonard" din Galați, unde de altfel a colaborat cu unul din invitații de onoare din acest an, Alexandru Jula! După aceea, profesorul a descoperit şi a pregătit generații de tineri aspiranți la glorie la Liceul de muzică din Alba-Iulia, mulți dintre ei fiind astăzi nume respectate pe scenele lirice, după absolvirea conservatoarelor (cei mai mulți la Academia de muzică "Gh. Dima" din Cluj-Napoca). Într-o emoționantă alocuțiune, cu interesante incursiuni în istoria acestui oraş milenar, primarul Silviu Ponoran se referea la Zlatna ca la "oraşul romanței cu parfum de toamnă": "Zlatna a avut multe legături cu lumea artei şi a culturii. Reputatul regizor Horea Popescu, al cărui nume îl poartă Casa de cultură, este fiu al acestor locuri. Ne onorează şi originea zlătneană a Eugeniei Brediceanu, soția marelui compozitor Tiberiu Brediceanu, ea fiind nepoata preotului ortodox George Damian, tribun al revoluției de la 1848. Continuăm onorați să impulsionăm ascendența oraşului nostru în viața culturală românească prin festivalul internațional de film etnografic, unic în România". După cele trei treceri ale mele prin Zlatna pot afirma cu mâna pe inimă că este o localitate-bijuterie, elegantă, curată, cu mare potențial turistic (împrejurimile sunt de vis!), cu hotel de 3 stele, piscină olimpică, parcuri şi grădini japoneze şi mai ales cu oameni ospitalieri şi mari iubitori de artă, care ne-au aşteptat cu drag...pe-acelaşi drum!

Rodica Anghelescu

Al. Jula

Festivalul "Te-aştept pe-acelaşi drum" (celebră romanță de Aurel Maxiny, pe versuri de Harry Negrin) este organizat de Primăria oraşului Zlatna, Consiliul local, Consiliul județean Alba, Centrul de cultură "Augustin Bena" Alba-Iulia, Casa de cultură "Horea Popescu"

C. Chiriac

de scriitorul Marin Voican Ghioroiu, a dedicat amuzante versuri şi lui Alexandru Jula. Un rol determinant în nivelul ridicat al receptării actului artistic, atât de neglijat în alte părți, l-au jucat sonorizarea (colaboratorii de la Galați ai lui Alexandru Jula, maeştrii de sunet Nicu Boşcu şi Lucian Mocanu) şi excelenta orchestră condusă de prof. Ovidiu Barteş, remarcabil violonist.. Instrumentiştii au fost impecabili, acompaniindu-i atât pe cei 11 concurenți, cât şi pe îndrăgitul Traian Jurchela, într-un recital sensibil alcătuit din creații proprii pe versurile marilor poeți. În elegantul program de sală, tipărit în condiții grafice excepționale, invitații au avut prezentări elogioase şi mai ales competente (ceea ce am recomandat să se întâmple şi la "Crizantema de aur" sau la alte manifestări similare). Membrii juriului (altă idee de urmat), personalități muzicale, au susținut şi recitaluri în ambele seri, dovedind, ca şi la Târgovişte, că muzica uşoară poate sta fără probleme alături de romanță, aducând relaxare, umor şi bună-dispoziție după tonurile mai grave din concurs. Este vorba de Corina Chiriac, preşedinte al juriului (sărbătorită cu mare fast la împlinirea, hai s-o spunem, dacă tot a făcut ea personal cifra publică, a 65 de ani, pe care nu-i arată), Stela Enache, Alexandru Jula, Alexandra Canareica, cărora li s-a adăugat prof. Daniela Floroian, directoare a Centrului de cultură "Augustin Bena" din Alba-Iulia, cea căreia, am înțeles, îi revine meritul de a fi propus asocierea în titulatura festivalului a lui Valer Ponoran. Corina Chiriac n-a ocolit şlagărele lui Vasile Veselovschi, Marius Țeicu, Nicolae Caragia, nici simpaticele versuri proprii, fiind acelaşi "entertainer" cuceritor. La rândul ei, Stela Enache, care a fost prezentă şi la ediția precedentă, a oferit noi surprize muzicale, cântecelor de colecție ale lui Florin Bogardo adăugându-le cele două creații recente ale lui Jolt Kerestely. Cu glume, cu tandrețe, dar şi cu emoție, Alexandru Jula a cucerit în premieră spectatorii din Zlatna, care s-au grăbit în număr mare să-i ceară dedicații pe cartea Oanei Georgescu, "Alexandru Jula, ultimul romantic", lansată aici cu această ocazie. O mare surpriză a fost, în ambele seri, Alexandra Canareica, ale cărei înzestrări vocale le cunoşteam bine de la festivalul Mamaia, unde a fost de două ori laureată, dar şi de la "Steaua fără nume" (a cucerit

Zlatna şi a fost găzduit de sala de festivități "Ampelum" (numele localității la prima sa atestare documentară, în anul 158 d. Hr.), arhiplină în ambele seri de festival. Între spectatori, prietenul de-o viață al lui Valer Ponoran, poetul Ioan Tătar (haideți, domnule primar, gândiți-vă la un imn al festivalului pe versurile acestuia!), care, alături

A. Canareica

Cristina Neacşu - Premiul "A. M."

Trofeul cunoscutului concurs TV în 1989): artista din Tulcea, profesoară de canto după absolvirea Liceului de muzică (vioară) şi a Conservatorului, se află într-un moment de vârf al carierei sale. A susținut multe turnee peste hotare, ceea ce îi conferă siguranță în relația cu publicul, impresionând şi prin alegerea inspirată a repertoriului. Parteneri media ai festivalului au fost “Actualitatea muzicală”, “Ultima oră”, “Literatorul” şi Alba TV, aceasta din urmă transmițând ambele seri pe micul ecran. Câştigătoarea de anul trecut, Stela Botez, 24 de ani, din Republica Moldova, la rîndul ei cu studii muzicale academice, a cucerit din nou prin acuratețea interpretării, cele trei piese alese fiind semnate Ion Vasilescu (“Cel mai frumos tango din lume”), Vasile Vasilache (“Dragoste, buruiană rea”), Constantin Bardan (“Părinții mei”).

Palmaresul n-a fost uşor de stabilit, echilibrul fiind evident. Premiul revistei “Actualitatea muzicală” a revenit Cristinei Neacşu din Târgovişte, originară din Republica Moldova şi absolventă a Facultății de Teologie, remarcată şi pe scena “Crizantemei de aur” la ultimele ediții. Revenit şi anul acesta, Nicolae Tuhuț din Alba-Iulia, cu vocea sa de bas-bariton, a intrat în posesia Premiului de popularitate, în timp ce Premiul “Valer Ponoran” a revenit localnicei de 23 de ani Oana Maria Cristina Păşculeț, fostă elevă a dascălului omagiat, ea fiind actualmente studentă la Academia de muzică “Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. Voce remarcabilă, absolventă a UNMB, soprana Rodica Anghelescu, prim-solistă a

S. Ponoran, C. Chiriac, N. Clonța

S. Botez

S. Enache

Ansamblului "Ciocîrlia", a confirmat premiul I de la Tîrgovişte, intrând aici în posesia premiului III. Fost elev al lui Valer Ponoran la Liceul de muzică din Alba-Iulia, Cătălin Ioan Nistor a absolvit apoi Academia "Gh. Dima", fiind în prezent artist liric la Filarmonica de stat "Transilvania" din Cluj-Napoca; el a fost recompensat cu premiul II, în timp ce premiul I a plecat la Iaşi, în bagajele mezinei competiţiei, Maria Sabina Străchinaru, 16 ani. Cu multă sensibilitate, nuanţare şi talent actoricesc (la urma urmei romanţa este un gen muzical intimist) ea a dat viaţă cunoscutei "Îmi cântă o vioară dorul" a fostului ei profesor, regretatul Titel Popovici. În fine, Trofeul festivalului a fost acordat în unanimitate unei alte absolvente a Academiei de muzică "Gh. Dima" din Cluj, Rodica Pop Seling, moderatoare la postul TV "Hora" cu sediul în Zalău (aici s-a întâlnit cu alt sălăjan, Alexandru Jula!), care a dat viaţă cu perfectă muzicalitate şi glas limpede unor romanţe celebre scrise de Nelu Danielescu şi Grigore Perieţeanu.

Rodica Pop Seling primind Trofeul de la S. Ponoran

Într-o revărsare de tulburătoare emoţii şi amestecate sentimente de tristeţe, bucurie, regăsire, deznădejde, dezrădăcinare, cu zeci de romanţe aparţinând unor maeştri ai genului (H. Mălineanu, Vespasian Vasilescu, Ionel Fernic, Mihăilescu Toscani), pe versurile marilor noştri poeţi, cu numeroasele surprize (recitaluri senzaţionale, lansare de carte), cele două seri de la Zlatna vor fi foarte greu de întrecut la ediţia proximă. Dar am convingerea că organizatorii se vor autodepăşi, pentru că e în joc mândria zlătnenilor, care în 2015 ne vor primi în noul sediu al Primăriei şi ne vor plimba cu o "mocăniţă" istorică!

(Foto: **Evelina Cîmpeanu, Horea Toma Cristea**)

Sabin Păutza

Octavian URSULESCU

M-am "intersectat" în câteva rânduri cu Sabin Păutza în postura de compozitor de muzică uşoară: la concursul TVR "Şlagăre în devenire", unde a cucerit un premiu cu piesa cântată de Cornel Constantiniu, "Brad bătrân", pe versuri de Nicolae Iorga, când i-a compus special aceluiaşi Constantiniu, după operaţia de la Viena, piesa "Vă mulţumesc!", dedicată tuturor acelora care i-au fost alături solistului în momentele grele, sau când am introdus în cartea mea despre Titel Popovici imagini de la nunta acestuia, în care apărea, în Iaşii tinereţii lor comune, alături de acelaşi bun prieten interpret. Sigur, realizările sale din ultimele decenii, cu totul strălucite, se circumscriu muzicii "grele", cu atât mai mult, însă, tentându-mă să-l înfăţişez cititorilor în ipostaze mai puţin cunoscute.

S-a născut la Câlnic, jud. Caraş-Severin (unde-l găsim, la Moniom, de fiecare dată când este în ţară, meşterind mereu ceva la casa străbunicilor, nu degeaba îşi zice că este "cel mai bun tâmplar dintre compozitori"!), pe 8 februarie 1943; de altfel, este Cetăţean de onoare al oraşului Reşiţa, iar Liceul de artă din municipiu îi poartă numele! Mai mult, în mai 2014 a avut loc, în sala acestuia, prima ediţie a Festivalului internaţional de interpretare pianistică şi de compoziţie "Sabin Păutza", semn al respectului de care se bucură în rândul concitadinilor săi. În 1965 a absolvit UNMB (între dascălii săi: Tudor Ciortea, Marţian Negrea, D. D. Botez, Octavian Lazăr Cosma, Ion Dumitrescu, Ştefan Niculescu, Aurel Stroe, Marin Constantin), după care s-a perfecţionat în domeniul compoziţiei şi dirijatului la Academia muzicală "Chigiana" din Siena, Italia. În 1995 dobândeşte titlul de Doctor în muzică la Londra, iar în 2005 pe cel de Doctor în compoziţie la Cluj-Napoca. Între 1966-1984 îl găsim asistent, apoi lector şi şef de catedră la Universitatea de arte "G. Enescu" din Iaşi, oraş unde a înfiinţat corala "Animosi", un "frate mai mic" al Madrigal-ului. CV-ul său este apoi impresionant: director artistic, prim-dirijor (1987-2008) şi din 2008 conductor emeritus la cea mai veche orchestră din New Jersey, SUA, Plainfield Symphony Orchestra; associate professor la Atlan Institute din New York (1986-2005); profesor la New York University (1984-2010), St. Rose University, New York (2009-2014) şi Rutgers University, New Jersey (1991-2005). În ţară predă Master Classes la diferite universităţi, în Timişoara, Piteşti, Târgovişte, Iaşi, iar între 2005-2013 îl găsim profesor titular la Universitatea "Emanuel" din Oradea. Compoziţiile sale au fost gravate în întreaga lume, în peste 40 de CD-uri (firma Swift din SUA i-a dedicat 15 CD-uri în seria "Opera omnia"), fiind publicate de Editura muzicală Bucureşti, Editura Peters-Leipzig, Editura San Nicobian din SUA. Activitatea dirijorală include în medie 20 de concerte pe an, în România şi în străinătate; a concertat în cele mai mari săli din lume, între care Carnegie Hall (New York), Santa Cecilia (Roma), Richard Wagner (Bayreuth), Chopin (Varşovia), Philharmonic

Hall (Sydney). Prof. univ. dr. Sabin Păutza a fost recompensat cu numeroase distincţii, în ţară şi peste hotare, între care premiul UCMR (în 1968 a fost cel mai tânăr membru al Uniunii!), premiul "G. Enescu" al Academiei Române, premiul de compoziţie în Utah, SUA, Marele premiu "Doctor Martin Luther King Jr.", premiul "Rudolf Nissim" al Uniunii Compozitorilor Americani.

Probabil că apropierea de genurile muzicale "lejere" s-a datorat şi faptului că i-a avut colegi la Conservatorul din Bucureşti pe Vasile V. Vasilache, Florian Lungu,

Smaranda Oțeanu Bunea sau Daniela Caraman Fotea. La celebrul local “Katanga”, între prietenii care-l frecventau se numărau Aurelian Andreescu, Dan Spătaru, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, aşa cum în casa primitoare din Piața Buzeşti a lui “Vava” Vasilache avea să-i cunoască pe Radu Şerban, Nicolae Kirculescu, Johnny Răducanu, Tudor Vornicu. Dar personalitatea muzicală care l-a marcat pe acest segment a fost cea a lui Richard Oschanitzky. Să-l lăsăm însă chiar pe Păutza să-şi amintească: “Şansa vieții mele a fost să lucrez alături de cel care a avut cel mai mare impact asupra formării mele muzicale şi pe care-l consider şi acum drept cel mai mare talent muzical pe care l-au avut românii de la Enescu încoace. Pe timişoreanul Oschanitzky l-am cunoscut imediat după ce fusese exmatriculat din Conservator (anul III Compoziție, clasa Mihail Jora), după ce cântase “muzică decadentă” la Ambasada SUA. N-a mai terminat Conservatorul şi până la numai 45 de ani, când a murit, a scris muzică de film, uşoară sau de jazz sau a cântat la restaurantul Berlin, “fief”-ul său oficial, unde-i avea alături pe Sergiu Malagamba sau Dan Mîndrilă. Oschanitzky orchestra cam 3 piese pe săptămînă, pentru Mamaia, “Cerbul de aur”, Radio-TV, dar nu făcea față, aşa că într-o seară mi-a dat să orchestrez o melodie a lui Aurel Giroveanu. Rezultatul nu prea l-a încîntat, m-a corectat pe ici-colo, dar a fost primul meu succes ca orchestrator: “Unde eşti, fericirea mea?” a luat marele premiu la Mamaia! Aveam doar 19 ani, dar ulterior am semnat aranjamente orchestrale pentru creațiile cunoscuților Camelia Dăscălescu, Temistocle Popa, Vasile Veselovski, Alexandru Mandy (celebra “Iertați-mă, dar n-ați văzut o fată”), fiindcă în acea perioadă nu orchestrau decît Radu Şerban şi Sile Dinicu, acesta din urmă însă mai mult pentru lucrările proprii”. La Conservatorul din Iaşi între studenții săi s-au numărat actualul compozitor şi instrumentist Virgil Popescu sau membrii formației Roşu şi Negru – Nancy Brandes, Liviu Tudan, Nicki Dorobanțu, Florin Marcovici, cărora le-a făcut agreabile cursurile predându-le ştiința armoniei cu exemplificări din muzica formațiilor Beatles, Bee Gees sau Rolling Stones! “Sala 26 era luată cu asalt de studenții care veneau să asculte un profesor care analiza şi cînta la pian piese ale unor John Lennon sau Jimi Hendrix! În 1972 am compus, pentru Cornel Constantiniu, aflat la debut, primul meu şlagăr, “Un bun rămas”, pe versuri de Elena Farago, iar cu cei de la Roşu şi Negru am rămas apropiat, scriind şi aranjînd muzica pentru ei” - îşi aminteşte Păutza. În 1973 s-a căsătorit cu Corina Popa, membră a Madrigal-ului (celebrul cor a cântat de altfel la nunta de la Câlnic!); fetele lor, Sabina şi Andreea, sunt căsătorite în SUA.

Diversitatea preocupărilor muzicale ale lui Sabin Păutza este probată, între altele, de concertul “Symphonic meets Jazz”, dirijat în 2014 la Filarmonica de stat “Transilvania”, odată cu împlinirea a 50 de ani de carieră, unde s-au cântat atât compoziții ale sale, cât şi semnate de Leonard Bernstein sau Scott Joplin, una dintre vocaliste fiind clujeanca Elena Mîndru, care ar fi cazul să nu mai uite că şi-a început cariera câştigând un autoturism ca Trofeu la festivalul de muzică uşoară “George Grigoriu” de la Brăila... Şi dacă tot am ajuns unde vroiam, iată o listă, deloc exhaustivă, a creațiilor sale de muzică uşoară, înafara celor deja amintite: “De ce nu vii?” (cântată de Florin Marcovici, Roşu şi Negru), “Floare de April”, “Baladă pentru un poet”, “O poveste de demult”, “Dorul tău îmi e străin”, “De-aş fi poet”, “Dialog despre dragoste” (Cornel Constantiniu), “Tărîm al gîndului curat”, “Aripi tinereții mele” (Eva Kiss), “Bradul”, “Anii mei”, “Gărgărița” (Aurel Neamțu), “Să nu uităm să fim copii” (Angela Ciochină), “Domnitorul limbii noastre”, “Bossanova”, “Să nu mă ierți!”, “Toamna sună-n geam” (Sergiu Tudose), “Iubirea ta” (Emilia Forgacs), “Răsfoind un vechi album” (Anca Parghel), “Voroneț”, “Şi dacă ramuri bat în geam...”, “Dor, dor”, “Baladă”, “Să crezi a râului poveste”...şi sigur au mai fost, poate mai există şi altele în kardex-ul de la Radio Bucureşti sau Radio Iaşi.

Într-un interviu acordat fostului său student Alex Vasiliu, Sabin Păutza rememorează istoria “Concertului pentru saxofon”: “L-am compus în 1995, la comanda unui fost solist al meu de la filarmonică. Onorant este faptul că unii critici l-au numit la vremea aceea “Un român la New York”, parafrazându-l pe Gershwin cu suita sa “Un american la Paris”. Toate lucrările mele sunt de factură românească. Eu nu ştiu să mă exprim decât în modul meu, românesc. Mă consider compozitor român care a fost nevoit să trăiască în străinătate, nu un compozitor american născut în România!”.

Un brad bătrân

Versuri: Nicolae Iorga

Muzica: Sabin Pautza

Moderato

Au fost tă - ind __ un brad bă - trân ______ fiind-că fă cea - prea mult- tă um-

- bră fiind-că fă-cea prea mul - tă um - bră __ au fost tă-ind un brad bă-trân. __

Au fost tă - ind _ un brad bă-trân __ fiind-că fă-cea prea mul - tă um-

- bră şi-a-tun-cea din pă-du - rea sum - bră __ se a - u - zi un glas pă-gân: __

O! voi ce-n soa re cald tră iţi __ şi aţi ră pus __ stră mo şul nos tru __ să nu vă

stri - ce ros-tul vos - tru _ De ce sun-teţi a-şa gră-biţi? ______ a - şa gră-biţi ______

__ În a - nii mulţi _ cât el a fost de-a _ lun-gul cea - su-ri - lor gre - le supt pa - za cră-

- ci-lor re-be - le mulţi şi-au gă - sit un a-dă - post, Moş-nea-gul stând pe cul-me drept a fost la drum_

__ o că - lă-u - ză _ În vre-mea as - pră şi ur-su - ză __ el cu fur - tu - ni-le-a dat piept!_

__ Au fost tă - ind __ un brad bă-trân __ fiind-că fă-cea prea mul - tă um-

__ bră fiind-că fă-cea prea mul - tă um - bră __ au fost tă-ind un brad bă - trân. ______

Lauri

Gabi MATEI

“Sunete”

Revista “Sunete” a organizat, în Atelierul de Producție din Bucureşti, a doua ediție a Premiilor Sunete. Au votat numai persoane din industria muzicală (TV, radio, presă on-line, case de discuri, organizatori de evenimente) care au ales premianții din zecile de nominalizări la 10 categorii: Best Newcomer - Theory of Mind, Best New Jazz – Javra, Best Festival - Electric Castle Festival, Best Hip-Hop – Subcarpați, Best DJ - Dj Vasile, Best Electro – Golan, Best Alternative - Les Elephants Bizarres, Best Rock - Implant pentru Refuz, Best Video - Coma - “Chip”, Best Album - Sebastian Spanache Trio - “A Pasha’s Abstinence”. Colectivul redacției Sunete a mai acordat premiile “Pionier în sunete” compozitorului Adrian Enescu, maestru al muzicii electronice din România şi lui Rodion Ladislau Roşca pentru experimentul Rodion G.A., uimitor pentru muzica autohtonă la sfârşitul anilor ‘70. Premii “Jurnalism printre sunete” au primit Florin-Silviu Ursulescu, Alex Revenco, Lenți Chiriac, Răzvan ‘Hefe’ Rădulescu, Bogdan Şerban (GuerriLIVE Radio Session). Publicul a ales alte două premii: Most Wanted Romanian Band – Coma şi Most Wanted Comeback – Firma. Prezentatori au fost Adrian Pleşca (Timpuri Noi, Partizan) şi redactorul-şef George Durbalău, iar recitalurile au fost susținute de Nopame, Javra, YellLow, Theory of Mind, AFO (Freestyle Show), Golan, Coma, Omul cu şobolani. Se observă lesne ca este vorba de artişti tineri, valoroşi, dar de restrânsă circulație.

Avem însă un reproş de adresat redacției revistei, care afirmă că “este singura publicație muzicală cu apariție în print din România”. Nu este singura, iar cea mai veche este, desigur “Actualitatea muzicală”, cu apariție neîntreruptă din 1990.

Media Music Awards 2014

Trofeele MMA au fost acordate, în mod transparent, artiştilor care au avut, în ultimele 12 luni, cele mai difuzate piese la radio si TV, pe baza statisticilor Media Forest. Cea de-a treia ediție a galei, cu o durată de patru ore, prezentată de Sore şi Adrian Sînă, a avut loc în Piața Mare din Sibiu, unde publicul, estimat la peste 30.000 de spectatori, a avut intrare liberă. Evenimentul, care are propriul imn, a debutat cu ceremonia Green Carpet. Cântecul **„Din vina ta”** - Alex Velea**,** a avut 6.331 de difuzări la toate posturile muzicale ce emit în România. Spicuim din lista trofeelor: **Best New Artist:** Maxim, **Best Group:** Holograf, **Premiul de Excelență:** Cargo, **Fans Like Award:** Andra (a reuşit să adune cele mai multe voturi online, dintre 55 de nume din industria muzicală românească), **MTV Award** - Marius Moga.

Romanian Music Awards - XII

Piața Sfatului din Braşov a găzduit gala Romanian Music Awards 2014, cu o durată de şase ore, în cadrul căreia, au cântat, printre alții, Elena Gheorghe, Vunk, Voltaj, Anda Adam şi 3 Sud Est. În palmares îi găsim şi aici pe nelipsiții Fly Project, What’s Up, Alex Velea, Connect-R, Antonia. Mai aparte par a fi categoriile - Best Group: 3 Sud Est — “Emoții”, Best Live: Voltaj, Best Pop: Adda — “Îți arăt că pot”, Best Rock: Vunk ft Andra — “Numai la doi” (rock ?), Best Producer: Laurențiu Duță, Lifetime Award: Pact by Leo Iorga. Trei distincții atrag atenția: Premiul Itsy-Bitsy pentru artistul cel mai iubit de copii: Smiley, Premiul pentru cel mai bun artist român din Balcani oferit de televiziunea Balkanika: Akcent, Premiul pentru piesa cu cel mai bun mesaj: Mellina feat. Vescan — “Poză de album”.

Chemarea strămunilor

Octavian URSULESCU

M-am mândrit întotdeauna cu faptul că sunt pe sfert aromân, dinspre bunicul Cantili şi, chiar dacă nu cunosc limba, ştiu pe dinafară strofe din imnul armânilor, particip la Ziua lor națională (anul acesta s-a ținut lângă Hanul lui Manuc) şi la alte manifestări artistice, "convocat" prin telefon şi mail de Stila Beca. Pe el şi pe soția lui, Zoe (lucra pe vremuri în birou la o femeie admirabilă, prietenă apropiată, Antoaneta Piloş), îi cunosc de multă vreme, aşa că, datorită lor, mai că am devenit un fel de membru... supleant al minunatului grup vocal "Boațea (Vocea) Pindului". În această calitate am şi făcut o deplasare cu artiştii la Giurgiu, ca invitați ai unui post TV de acolo, deci îi cunosc bine pe fiecare. Mai toți sunt acum pensionari, câțiva sunt trecuți de 70 de ani, unul din membri are chiar 80, dar de fiecare dată răspund chemării conducătorului grupului, Vasile Anastase Topa, când e vorba de concerte sau de festivaluri de peste hotare. Aşa au ajuns să fie mesagerii vechilor cântece ale armânilor pe scenele din Grecia (la Veria, Seres, Metevo), din Albania (Tirana, Korcea), Macedonia (Skopia şi, chiar de curând, la Punikva), Bulgaria (Dorcova, Kazanlîk), Serbia (Belgrad). Repertoriul, cum spuneam, este alcătuit din cântece foarte vechi, pe care şi "machedonii" tineri le descoperă cu încântare datorită interpretărilor fidele ale celor de la "Vocea Pindului". Transcriu aici cu bucurie numele componenților, cu care mă văd în fiecare joi seară la "Fara armânească ditu Românii" (Comunitatea armână din România), lângă Liceul "Spiru Haret", pe str. Italiană, unde se repetă, se povesteşte, se mănâncă o plăcintă armânească tradițională adusă de un

“suporter” din Voluntari. Aşadar, iată-i pe bravii bărbaţi care alcătuiesc renumitul grup vocal “Boaţea Pindului”: Vasile Anastase Topa (lider), Neli Bracea, Gicu Bracea, Stila Beca, Nicu Beca, Iancu Mataranga, Gheorghe Dicea, Stere Vlahbei, Stere Budesu, Iancu Darlaiani, Gheorghe Hagivreta, Dinu Beca, Puiu Bajdechi, Costel Farmazoni, Stere (Teia) Budeşi, Dima Grasu. Cu ani în urmă, tatăl Rodicăi, soţia regretatului meu colaborator de-o viaţă Titus Munteanu, începuse să lucreze la un arbore genealogic, convins fiind că familiile noastre se întretaie undeva în timp, bătrânul fiind un armân mândru de stirpea lui; n-a apucat să-şi termine lucrarea, dar de fiece dată când mă văd cu Rodica şi cu sora ei Anca le alint, zicându-le “verişoare”! Vorbeam de serile emoţionante de joi de la “comunitate”; acolo am avut ocazia să descopăr, cu traducerea de rigoare, câteva cântece tulburătoare, în care se regăseşte viaţa aspră a “picurarilor” (armânii au fost dintodeauna păstori destoinici), şi din versurile cărora am înţeles de unde rezidă forţa acestei comunităţi mici, care a înfruntat vitregiile şi nedreptăţile istoriei. La loc de cinste se situează “Mi lo un dor di hoară” (Mi-e dor de satul meu), “Stau nâ dzuă tu livadi” (Într-o zi în poieniţă), “Un cântec ca di jali” (Un cântec cam trist), “Lua-cârligul ş-cu tîmbarea” (Mi-am luat toiagul şi mantaua), “Di sus, di sus î-şi dipuna î-şi dipuna” (De sus, de sus din munte cobora), “Totâna-n treapă dado, tahina anda neg” (Totdeauna când merg la apă un tânăr îmi iese-n cale). Încet-încet o să le învăţ şi eu, aşa cum a făcut-o valoroasa interpretă de muzică populară Cornelia Rednic, a cărei pronunţie este absolut impecabilă. Fireşte, dintre vedetele muzicale aparţinând comunităţii cea mai cunoscută este frumoasa Elena Gheorghe, doar tatăl său, preot, fiind armân, mama fiind solista de muzică populară românească Marioara Gheorghe. Sunt tot mai multe familii mixte, important este totuşi ca tradiţiile, obiceiurile, limba, portul să nu se piardă. Când am luat parte la Tulcea la inaugurarea elegantului hotel Esplanada, patronul, Gheorghe Puflene, şi l-a dorit în program pe Gheorghe Turda, dar n-au lipsit secvenţele cu muzică şi dansuri tradiţionale, cu inevitabilele pahare trîntite de podea... Când Elena şi Florin Stoica din Panciu şi-au căsătorit fiica, naş a fost Mihai Puflene (“Puflene Resort”, Murighiol), iar nunta de la Piteşti, regizată în cele mai mici detalii de însuşi Fuego, a inclus tradiţii româneşti, basarabene, armâneşti (bănuim însă că la nunta fiicei lui Mihai Puflene, din acest an, accentul a căzut, firesc, pe obiceiurile armâneşti).

Reputaţia grupului vocal bărbătesc “Vocea Pindului” a depăşit de multă vreme graniţele comunităţii, acesta fiind invitat să cînte la mari festivaluri în întreaga ţară. Astfel, a cules aplauze meritate la manifestări de amploare desfăşurate la Rm. Vîlcea, Curtea de Argeş, Săpînţa, Tg. Jiu, Focşani, Timişoara, Idicel-Sat, Constanţa, Jupiter, Tulcea, Costineşti, Ischibaba, Călăraşi, Slobozia, Sighişoara, Câmpulung-Muscel, Olteniţa, Giurgiu. Mai mult, pentru mine a fost o bucurie să aflu că deputatul Vasile Ghiorghe Gliga a invitat anul trecut “Boaţea Pindului” la sărbătoarea Văii Gurghiului, de la mine din Mureş (Fîncel-Ibăneşti), pe care am prezentat-o de cîteva ori, înveşmântat în costum popular!

Comunitatea “machedonilor”, care a dat ţării numeroase personaje ilustre, numără doar câteva sute de mii de oameni, cu toţii însă patrioţi adevăraţi. În urmă cu câţiva ani, când am prezentat, la invitaţia lui Dorel Onaca, la “Splendid Beach” din Eforie-Sud, “Zilele culturii aromâne”, ediţia a 14-a, un autentic festival internaţional al aromânilor, ochii mi s-au înrourat când sutele de spectatori cântau, în picioare la unison, versurile lui Constantin Belimace: “Părinteasca dimândare/ Nă sprigiură cu foc mare/ Fraţ di mumă şi di-un tată/ Noi, Armâni di eta toată!”. Mai e nevoie de vreo traducere?

Femina

M. ANTON

ANDRA. România este anul acesta reprezentată de Andra la runda a doua a cursei pentru trofeul Worldwide Act din cadrul MTV EMA 2014, artista fiind desemnată câştigătoarea Best Romanian Act 2014. Datorită voturilor publicului, artista a trecut într-o nouă etapă a competiției şi a concurat mai departe la categoria Europe East împotriva artiştilor din Israel, Polonia, Rusia şi Adria (regiunea fostelor țări iugoslave) pentru a putea trece în etapa finală: Worldwide Act.

LORA lansează un videoclip pentru piesa "Arde". Versurile şi muzica noului single sunt semnate de Thea Miculescu, cu care cântăreața a mai colaborat şi pentru piesele "Rebeli şi nebuni" şi "Flying solo". Filmările pentru noul videoclip, în regia lui Michael Adrian Mircea, s-au desfăşurat în cinci locații, pe durata a două zile. Noul videoclip a strâns în mai puțin de două săptămâni de la lansare un milion şi jumătate de vizualizări. Videoclipul a fost realizat cu sprijinul Societății de Salvare Bucureşti, care derulează în prezent programul de voluntariat "Există un erou în fiecare dintre voi".

Alina Eremia

ALINA EREMIA. După succesul înregistrat cu videoclipul "Cum se face", care a fost vizualizat de peste 17 milioane de ori pe YouTube, a filmat un nou clip, pentru piesa "Când luminile se sting". Noul single al Alinei a fost compus şi produs de cei de la MusicExpert Company. Filmările au avut loc la Palatul Bragadiru, în regia lui Michael Adrian Mircea.

IME, ingenua prezență muzicală realizează un cover după Dark Horse, aparținând lui Katy Perry. IME, pe numele său real Cristina Marinescu, s-a remarcat ca bassistă în grupul Blaxy Girls, dar a decis să lase deoparte bassul în favoarea microfonului şi ne-a dovedit că i se potriveşte de minune, datorită timbrului său aparte. Coverul este acompaniat de un videoclip.

RALUKA lansează o piesă în ton cu povestea ei personală, "Never Give Up", compusă de băieții de la Fly Project, o piesă electro-dance, cu clip în regia lui Bogdan Păun. După o colaborare cu DJ Sava, artista a ales să meargă din nou într-o direcție solo, "Never Give Up" fiind al doilea single după "Out of your Business", o producție Connect-R şi Mayer. Este cel de-al patrulea din cariera solo a Ralukăi, după "Surrender my love", "Out of your business" şi "All for you".

ANDA ADAM a filmat un videoclip realizat pentru piesa devenită deja hit, "Gloanțe oarbe", compusă de Adrian Sînă. Studiourile din Buftea s-au transformat într-un teren de trageri, la indicațiile regizorului Alex Ceauşu.

Anda Adam

BEATRICE ne îndeamnă să adoptăm o atitudine… rea şi să arătam, uneori, şi fața întunecată a personalităților noastre. Artista este studentă la Conservator, iar în liceu a studiat Canto Jazz şi a susținut recitaluri în cadrul unor evenimente ca Sibiu Jazz Festival. Muzica lui Beatrice este influențată de artişti aparținând unor genuri diverse: de la Chopin la Amy Winehouse, Beyonce, dar şi Inna sau Raluka.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORLOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Dan BUCIU, Al. I. BĂDULESCU, Marin-Marian BĂLAŞA, Cornelia BRONZETTI, Carmen CHELARU, Grigore CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU, Simona Nicoletta JIDVEANU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Mariana POPESCU,Constantin-Tufan STAN, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x